

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Πρόδος μετά φρονήσεως
έφαρμογή μετά μαθήσεως

Θεωρία άνευ πράξεως είναι τι κενόν
περ αἵς άνευ θεωρίας είναι τι τυφλόν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
ΑΡΙΣΤ. Θ. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥΣ (γεωπόνος)

ΕΤΟΣ ΙΣΤΟΝ - ΑΡΙΘ. 176

15 Δεκεμβρίου - 1926

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χλωρά Λίπανσις. — 'Η αλήθεια επί τοῦ Αιμοφώδ. — Παθήσεις φυτῶν : 'Η χρῆσις τῶν χημικῶν λιπασμάτων ὡς προφυλακτικόν μέσον κατά τῆς νομιώσεως. — 'Ο πρασύγγουρας. — Κνανομίδη. — Διήγημα. — Τὰ παράσιτα τῶν γεωργῶν. — Χρήσιμα φυτά. — 'Η οὐκῆ. — Βιβλιογραφία. — 'Επίκαιρα. — 'Αλληλογραφία.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΠΕΙΑ

ΠΕΛΩΡΙΟΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΗΜΟΚΛΗΣΙ ΑΓ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ (ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ)

Τηλ. Δεσφ. (ΤΕΧΝΙΚ) ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1899 Αριθ. Τηλ. 1-26

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ & ΣΙΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

54 — ΑΘΗΝΑΙ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 54

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΣ ΚΑΤΗΡΤΙΣΜΕΝΟΝ

ΤΕΧΝΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ

Έργοστασίων διά πάσαν βιομηχανίαν, Ήλεκτρικών σταθμών Δίξελ, Ατμομηχανών, Ατμολεβήτων, Ψυγείων, Ελαυουργείων, Γεωργικών Μηχανών και Έργαλείων.

Παρακαταθήκη Ειδικών Σκευασιών Παρασιτοκτόνων, Εντομοκτόνων, Απολυμαντικών

Διά την γεωργίαν και δενδροκομίαν.

Σέλιον—Νοσπράξεν, Καπορίτ, Άρσεν, Σολμπάρ, Ούσπουποδν, Τοριμόν, του αποκλειστικώς διά την Ελλάδα αντιπροσωπευόμενου.

I. G. FARBENINDUSTRIE A. G. HOECHST ΠΡΩΗΝ BAYER

Πώλησις διὰ τῶν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἀντιπροσώπων τῆς ἑταιρείας Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων καὶ τῶν ἑνώσεων Γεωργικῶν Συνεταγισμῶν.

ΤΗΛΕΓΡ. ΔΙΕΥΘ. "ΙΚ ΤΕΚΤ,"

ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 10-89

ΤΕΚΤΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 5'000'000

ΑΘΗΝΑΙ: ΓΩΝΙΑ ΣΤΑΔΙΟΥ ΚΑΙ ΣΑΝΤΑΡΟΖΑ

ΜΕΛΕΤΑΙ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΣΕΙΣ ΠΑΝΤΟΣΕΙΔΟΥΣ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΕΡΓΟΥ ΕΚ ΜΠΕΤΟΝ — ΑΡΜΕ. — ΚΕΝΤΡΙΚΑΙ ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ — ΑΝΕΛ-
ΚΥΣΤΗΡΕΣ. — ΥΔΡΑΥΛΙΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ κ.τ.λ. — ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΤΟΣΩΛΗΝΩΝ. — ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ ΘΕΡΜΑΣΤΡΩΝ ΜΑΓΙΡΕΙΩΝ ΕΞΑΘΗΜΑΤΩΝ

κ.τ.λ. κ.τ.λ. —

Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

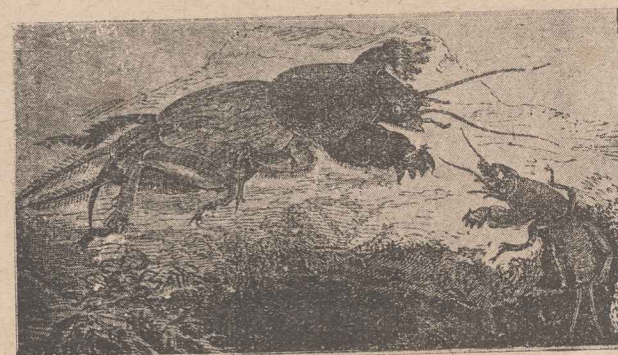
ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΖΗΤΟΥΝΤΑ ΠΕΜΠΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

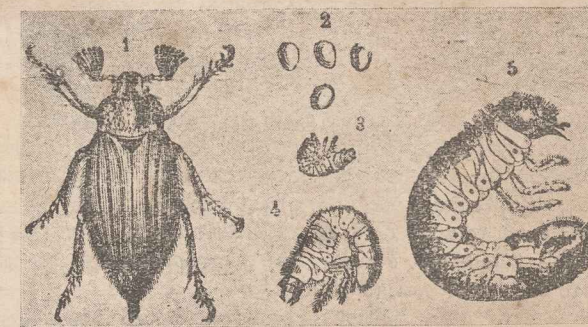
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΡΙΣΤ. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥΣ ΓΕΩΠΟΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΡ. 33

ΔΥΟ ΕΝΤΟΜΑ ΠΟΥ ΣΥΓΧΕΟΥΝ ΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ

Πρασκουρίς (gryllotalpa vulgaris) ή Πρασόγγουρας, Κολοκυθό-
φάγος, Κολοκυθάς, Κρομμυδοφάγος.

Μηλοκόβη ή κοινή (Melolontha vulgaris) ( ) — άσπρον έ-
( ) αυγά, 3, 4, 5 κάμπι (σκουλήκι) εις διάφορα στάδια
ανάπτυξης.

ΧΛΩΡΑ ΛΙΠΑΝΣΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πρό μιάς 15ετίας τα Χημικά λιπάσματα ήσαν, έμπράκτως το-
λάχιστον, τελείως άγνωστα εις την Πατρίδα μας.

Άμέσως με την ίδρυσιν της ΑΕΕΧΠΑ κατεβλήθησαν παρά-
ταύτης και κόποι και δαπάναι έπως ο Έλλην Άγρότης, εξ ιδίας
πείρας κατανόησιν την ενέργειαν των Χημ. Λιπασμάτων και με τα
μάτια του να ιδῇ εις ιδιόν του χωράφι τα έντως θαυμάσια άπο-
τελέσματα των.

Έκτοτε ο Άγροτικός Ταχίμος, όργανον της ΑΕΕΧΠΑ, δέν έ-
παυσε και διά πυκνής αλληλογραφίας και διά δημοσιευμάτων του
να διδάσκη την όρθην χρῆσιν λιπασμάτων πλήρων και ισορρόπων
άποτελουμένων από άριστα υλικά, κατά τρόπον ώστε ο άγρότης
πρωτίτως μὲν να έχῃ άριστα και λίαν ικανοποιητικά άποτελέσματα
και άφ' έτέρου να πραγματοποιήῃ πάσαν δυνατήν λογικήν και έπι-
στημονικήν κατά την αγοράν των λιπασμάτων οικονομίαν.

Ο σκοπός της ΑΕΕΧΠΑ και αι διδασκαλῖαι του Άγροτικού
Ταχίμου τά μέγιστα επέτυχον και σήμερα εν Ἑλλάδι υπάρχουν
τουλάχιστον 50.000 γεωργοκτηματῖαι μεταχειριζόμενοι καλῶς ά-
φθονα χημικά λιπάσματα της ΑΕΕΧΠΑ, μη άποδεικνύοντες άπέ-
ναντι της φαινομενικής τουλάχιστον, ύψηλῆς τιμῆς των.

Τό τοιοῦτον μᾶς ένθουσιάζει, αλλά δέν μᾶς κάμνει να λησμο-
νώμεν ότι ο γεωργοκτηματῖας χρεωστεῖ πάντοτε να κάμνη και πά-
σαν δυνατήν και καλῶς νοουμένην οικονομίαν.

Πρός στόν σκοπόν τοῦτον ο Άγρ Ταχίδρόμος από της έκδόσεώς

του, συνεδούλευε την χρῆσιν των άζωτολόγων φυτῶν μετ' άφθόνου
λιπάσματος φωσφοκαλιού του τύπου 0—12—6.

Η σύστασις μας εκείνη εφηρμόσθη παρὰ των προδευτικών
γεωργοκτηματιῶν και έδωκεν άριστα άποτελέσματα.

Εις τό μεταξύ όμως μερικά ψευδογεωπόνου και άλλοι τινές
έκμεταλλεῖται τοῦ Άγρότου έξεφύλισαν την μέθοδον μας και συ-
νεδούλευσαν την κατάρχησιν του λιπάσματος 0—12—6 εις την δι-
άζωτολόγων φυτῶν χλωράν λίπανσιν.

Τά πράγματα και η πείρα των γεωργῶν τρανῶς απέδειξαν πό-
σον έσφαλμένοι ήσαν αι διδασκαλῖαι των ψευδογεωπόνων και πό-
σον όρθαι ήσαν αι διδασκαλῖαι τοῦ Άγρ. Ταχίμου συνιστώντες την
χρῆσιν των άζωτολόγων φυτῶν, ένισχυόμενων με τό φθινό λιπάσμα
του τύπου 0—12—6.

Κατά τινα περιδείαν μας εις την έπαρχίαν Τριφυλλίας πολλοί
κτηματῖαι και ιδίως ο πρόεδρος της Ενώσεως Συνημένων Τριφυλ-
λίας και Πυλίας κ. Δελιγιάννης μας έξήτησαν την έξήγησιν τοῦ
φαινομένου της καταπτώσεως των άποτελεσμάτων της διά λουπῶν
χλωράς λίπανσεως, της οποῆς μεγάλη χρῆσις γίνεται εν τῇ έπαρ-
χῇ εκείνῃ.

Έκ της άφορμῆς ταύτης κατά τον τελευταίον Ιούλιον έγράψα-
μεν την κάτωθι δημοσιευμένην έπιστολήν μας προς την Διεύθυνσιν
της Ενώσεως Συνημένων Τριφυλλίας και Πυλίας.

Την δημοσίευσιν της έπιστολῆς ταύτης θεωρούσαμεν αναγκαίαν
καθ' όσον φρονούμεν ότι είναι καιρός πλέον οι κτηματῖαι μας να
έφαρμόζωσιν λελογισμένως εις εύρύτατην κλίμακα την χρῆσιν της
χλωράς λίπανσεως, ήτις, με τελείως άσημαντα έξοδα, έμπλουτίζει
τό έδαφος όχι μόνον εις όργανικές ουσίας, αλλά πρό πάντων εις
άζωτον· τό τόσο πολυδάπανον, όταν χρησιμοποιούνται λελογισμέ-
νως άζωτολόγα φυτά, ή εκ τούτου οικονομία τοῦ γεωργοκτημα-
τῖου είναι σοβαρά διότι δύναται να άνέλθῃ κατά στρέμμα και κατ'

τον επί τοις 110 περιεκτικότητα, ο δεύτερος την εις φωσφορικών δξύ και ο τρίτος την εις κάλι.

Εκ μόνης της συνθέσεως αυτής δύναται τις να αντιληφθῇ ποία εἶναι τα κυριότερα χαρακτηριστικά των ταύτα. ἴτοι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ μεγαλύτερα του πυκνότης εἰς θρεπτικά στοιχεία ἐν συγκρίσει με τοὺς ἐνγύρσις τύπους τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρίας χημικῶν λιπασμάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἑλλειψὶς ἀπὸ τοῦ λίπασμα αὐτοῦ τοῦ τρίτου στοιχείου ἀπαραιτήτου διὰ τὴν θρέψιν τῶν φυτῶν, τοῦ καλέως. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον χαρακτηριστικὸν ἀποτελεῖ τὸ πλεονέκτημά του, ἀφού οἱ μὲν τύποι 10,5—48—0 περιέχει 2 1)2 φορές καὶ περισσότερον ἄζωτον καὶ 4 φορές περισσότερον φωσφορικὸν δξύ ἀπὸ τὸν ἀντίστοιχον τύπον 4-12-3, ὁ δὲ τύπος 16,5—20—0, 2 1)2 φορές καὶ πλεον ἄζωτον καὶ φωσφορικὸν δξύ ἀπὸ τὸν τύπον 6—8—8 καὶ ἐπομένως εἶνε φανερόν ὅτι μετὰ τὸ «Αἰμοφῶς» ἐξοικονομοῦμεν μεταφορικὰ μέσα, ἀλλὰ τὸ ἄλλο του χαρακτηριστικόν, ἡ ἑλλειψὶς δηλ. κάλεως εἶνε ἐν μειονέκτημα διὰ τὸ λίπασμα τοῦτο. Καὶ καὶ μὲν οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ διατείνονται φέροντες ὅς τε παράδειγμα τὸν Hopkins ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ γῆ ἔχει ἀρκετὸν κάλι, ἀλλ' ἡ βάσις τὴν ὅποιαν λαμβάνουν δὲν εἶναι ὑποστηρίξιμος διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

1) Διὰ τὴν θεωρηθῇ ὡς ἀλήθεια γενικὴ ἡ ὑπαρξὶς ἀρκετοῦ κάλεως εἰς τὰ Ἑλληνικά χωρία θὰ ἔπρεπε νὰ γίνοντο πολλὰ περισσότερα ἀναλύσεις ἐδαφῶν ἀπὸ τὰς ἡδὴ γενομένας, ὅσαι θὰ ἦσαν ἀδύνατον νὰ γίνοντο, δεδομένου ὅτι τὰ ἐδάφη ἀλλάσσουσιν σὲ κάθε μικρὰν ἀπόστασιν. Ἐὰν δὲ πάλιν θέλωμεν γενικῶς νὰ ἀποφανθῶμεν, τότε ἡ γεωλογικὴ σύστασις τῶν περισσότερων στρωμάτων τῆς Ἑλλάδος, ἐξ ὧν προέρχονται τὰ ἐδάφη τῆς, οὕσα κατὰ πλειονοψηφίαν ἀβεστολογικὴ καὶ οὐκ οἰκιστολογικὴ ἢ ἡφαιστιογενής, μάς κάμνει νὰ πιστεύσωμεν ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον: καὶ 2) Καὶ ἂν ἀκόμη ἀπεδεικνύτο ὅτι μερικὰ ἐδάφη εἶχον ἀρκετὸν κάλι, αὐτὸ δὲν σημαίνει πρὸς τὴν καλλιέργειαν τοῦ λίπασματος περιττεύει, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν εὐρίσκεται τοῦτο εἰς τὸ ἐδαφὸς ὑπὸ μορφὴν τόσο ἀφομοιώσιμον, ὅσον εὐρίσκεται εἰς τὸ λίπασμα, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς συνεχοῦς χρήσεως λιπασμάτων χωρὶς κάλι, μετὰ τινος καλλιέργειας θὰ γίνῃ τοιαύτη ἐξάντλησις εἰς ἀφομοιώσιμον κάλι, ὥστε τὸ μὴ πλήρες λίπασμα δὲν θὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα πλεόν.

Ἐπειτα ἔχομεν τὸ παράδειγμα τῶν γεωργῶν ὅλης σχεδὸν τῆς Εὐρώπης, οἵτινες ἀσχέτως μετὰ τὴν εἰς κάλι περιεκτικότητα τῶν γαιῶν τῶν χρησιμοποιούντων πάντοτε πρόσθετον κάλι. Τοῦτο δὲ συνίστουσιν καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐπιστήμονες. Καὶ ἐὰν διὰ τὸν οἶτον τὸ κάλι δὲν ἔχη πολὺ μεγάλην σημασίαν, ὑπάρχουσι ὅμως καλλιέργειαι, δι' ἧς εἰς ἐξαιρετικὴν σημασίαν, ὡς ὁ καπνὸς, ἡ πατάκα καὶ ἄλλαι.

Εκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται φανερόν ὅτι δὲν πρέπει νὰ καταδικάζεται ἀπολύτως τὸ λίπασμα τοῦτο, ἀντὶ δὲ νὰ καταπολεμῇται ἀορίστως ἢ νὰ ἀποθεωῖται ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους εἰς βάρος τῶν χωρικῶν εὐρισκομένων εἰς πλήρη σύγχυσιν, θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποδεικνύεται ὅτι ἀμφοτέρων ὁ τρόπος τῆς βελτιώσεως τοῦ, διότι αὐτὸ εἶναι τὸ συμφέρον καὶ τῶν χωρικῶν καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων. Δὲν εἶνε δὲ δύσκολον πρᾶγμα ἡ συμπλήρωσις τοῦ λίπασματος αὐτοῦ. Ὁτὼ ἐκ τοῦ τύπου 10,5—48—0 τοῦ «Αἰμοφῶς» εὐκόλος θὰ ἦτο ὁ σχηματισμὸς λιπασματος τοῦ τύπου τῆς Ἑταιρείας 4 12 3, ἐὰν εἰς τὰς 100 ὀκάδας προσετίθεντο 15 ὀκάδες θειικοῦ καλίου, ὁπότε τὰ μετεσχηματιστὴς τοῦ εἰς τὸν τύπον 9,1—47,75—6,5, ἀντιστοιχοῦντα εἰς τὸν τύπον 4—12—3 μετὰ 2 καὶ κατὰ φερόν περισσότερον ἄζωτον καὶ 3,5 πλάσιον φωσφορικὸν δξύ. Ἐκ τοῦ τύπου 16,5—20—0 δύναται νὰ σχηματισθῇ ὁ τύπος ἀνάλογος μετὰ τὸν 6—8—8 ἐὰν προσετίθεντο εἰς τὰς 100 ὀκάδας 40 ὀκάδες θειικοῦ καλίου, ὁπότε θὰ ἔχωμεν τὸν ἀνάλογον τύπον 11,78—14,28—14,28.

Βεβαίως καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτὴν θὰ ὑπάρχουν μερικαὶ διαφοραὶ ποστικῆς φύσεως ὑπὲρ τῶν ἄλλων τύπων, διότι μέρος τοῦ ἄζωτου τῶν τύπων τῆς Ἑταιρείας χημικῶν λιπασμάτων εἶνε νιτρικόν, ἀλλ' αἱ διαφοραὶ αὗται δὲν ἔχουν τὴν σημασίαν, ὅσα ἡ παντελής ἑλλειψὶς ἐνὸς στοιχείου.

Μετὰ τὰς τροποποιήσεις αὐτὰς πρέπει νὰ ἐξετάζεται ἀπὸ τοὺς ἀγροτάτας γεωργοὺς ἡ οἰκονομικὴ ἀποφύξιν τοῦ ζήτηματος δηλαδὴ πόσον στοιχίζει τὸ λίπασμα τοῦτο οὕτω συμπίηρωθὲν ἐν συγκρίσει μετὰ τοὺς τύπους τῆς Ἑταιρείας, ἐπὶ τῇ βάσει πάντως τῆς περιεκτικότητος τῶν εἰς θρεπτικά στοιχεία, ὑπολογιζομένης τῆς τιμῆς τῆς μονάδος αὐτῶν· τοῦτο δὲ δὲν εἶναι δύσκολον νὰ τὴν κάμνῃ ὁ γεωργὸς ὅταν γνωρίζῃ τὴν τιμὴν τοῦ λίπασματος καὶ τὴν περιεκτικότητά του καὶ τὴν μορφήν ὑπὸ τὴν ὅποιαν ὑπάρχουν τὰ θρεπτικὰ στοιχεία εἰς τὸ λίπασμα.

Β. ΓΑΝΩΣΗΣ
Τμηματάρχης Γεωργικῆς Οἰκονομίας
Υπουργείου Γεωργίας

Σ. Α. Τ. Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον τοῦ κ. Β. Γανώση ἀναδημοσιεύσθη

αὐτοῦ ἐκ τοῦ Δελτίου τῆς Ἑλλ. Γεωργικῆς Ἑταιρείας (Τεύχος 17) — Ὀκτωβρίου 1926)

Χωρὶς ἀμφισβόλησιν τὸ ἄρθρον τοῦτο θεωρητικῶς καὶ ἀρθρὸν καὶ ἀμεληπτόν εἶνε ἀπὸ πρακτικῆς ὁμῶς ἀπόψεως ὑπάρχον σημεῖον τινα τὰ ἴσα τὰ ἄγρ. Ταχ. μὲν ὡραίως νὰ σχολιάσῃ ἰδίως τὰ ἀσθενήματα τῆς τιμῆς τοῦ κόστους τοῦ ἀμμοφῶς καὶ τῆς ἀγοραίας αὐτοῦ τιμῆς ἐν Ἑλλάδι ἀσφαλῶς ἐκτιθέμεναι διὰ τοὺς πρακτικοὺς γεωργικοὺς αἰτίνας εὐκόλως θὰ ἐντελεσθῇ τὴν ὑπερβολικὴν τιμὴν τοῦ διὰ καλίου συμπληρουμένου ἀμμοφῶς.

Ἀποφεύγοντες ἐκτενέστερον νὰ σχολιάσωμεν τὸ ἄρθρον τοῦ κυρίου Γανώση διότι εἰς τὴν τελευτῶν πεπεποιημένον, ὅτι ἡ θετικὴ πρᾶξις καλίστα καὶ πολὺ ταχέως θὰ δείξῃ εἰς τοὺς γεωργικοὺς αἰτίνας τὴν παρὰ τοῦ καλίου πρᾶξις.

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΦΥΤΩΝ

Ι.

Η ΧΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ ΩΣ ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΟΝ ΜΕΣΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΜΜΙΩΣΕΩΣ

Ἐπὶ εἰκασαετίαν σχεδὸν παρακολούθῳ ἐνταῦθα τὴν θαυμασίαν ἐκείνην ἀποξήρανσιν τῶν ἐσπεριδοειδῶν, ἣν ἀποκαλοῦσιν οἱ γεωπόνοι Κομμίωσιν, ἀσθένειαν τοῦ Πόρου καὶ φυλλοξήραν. Ἡ νόσος αὕτη ἐνέσχυε κατὰ τὸ 1908 εἰς τὸν ἐκ 40 δένδρων διαφόρων εἰδῶν κήπον μου καὶ εἰς τοιοῦτον θαμνόν, ὥστε ἐν ᾧ πρὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐλαμβάνομεν ἀνὰ διετίαν 100.000 κομμάτια, ἡ σημερινὴ μὲν παραγωγὴ δὲν ὑπερβαίνει τὰ 25.000.

Ἡ Κομμίωσις κατὰ τὸν Ἰταλὸν φυτοπαθολόγον Comes ὀφείλεται εἰς τὴν παρουσίαν μικροβίου ἐντὸς τῶν φυτικῶν ὀργάνων, ὀνομαζομένου Bacterium gummi. Τὸ βακτηρίδιον τοῦτο πολλαπλασιάζομενον ἐπιφέρει τὴν ἀλλοίωσιν τῶν ἰσθμῶν μετὰ παραγωγῆς κόμμεως. Ἀμέσως ὅμως προβάλλεται ἡ ἐρώτησις, τὸ βακτηρίδιον τοῦτο προκαλεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν κομμίωσιν ἢ οὐκ ἔστιν ἀποτέλειον τοῦτο ἔργον ἄλλης αἰτίας;

Ὅταν ἐξεργίζοντα δένδρα εὐρισκόμενα εἰς τὸ τελευταῖον στάδιον ἀποξηράνσεως ἡδυνάμην κάποτε νὰ εὐρίσκω ἐπὶ τῶν ἀποξηρανθεισῶν ριζῶν τὰ γνωστὰ χαρακτηριστικά τῆς σφαιρικής πολλῆς ὁμῆς ὄχι. Ἐξ ἄλλου τὰ ἀποξηρανόμενα δένδρα μου δὲν ἐδεῖκνον πάντοτε ἐκροὴν κόμμεως. Ἐπίσης ἄλλοτε ἀνεκάλυπτον τὸ βακτηρίδιον, ἀλλ' ἐνίοτε ὄχι. Τὰ δένδρα μου ὑπέφερον, λοιπόν, ἀπὸ τῆς παρουσίας τοῦ μικροβίου ἢ ἀπὸ προσβολῆς τοῦ γνωστοῦ μύκητος Agaricus citri; ἢ ἔστω ἀπὸ τῆς δύο αἰτίας;

Πρέπει ἐνταῦθα νὰ σημειώσω ὅτι κατὰ τὰ ἔτη 1910 καὶ 1911 ὁ χειμὼν ἦτο ψυχρότατος καὶ ἐκτοτε ἡ ἀσθένεια ἀλματωδῶς προσήλθε οὐ μόνον εἰς τὸ ἰδικόν μου κτήμα, ἀλλὰ εἰς πλείστα ἄλλα περιβόλια τῆς νήσου, μετ' ὀλιγωτέρας ἐντάσεως εἰς τὴν περιφέρειαν Μπεντισῶν ὅπου οἱ κήποι προσφυλάσσονται πολὺ καλὰ ἀπὸ τὸ κρύον.

Μετὰ τὸ 1911 ἐκρηγνυμένη τὸ Χημικὸν λίπασμα τῆς Ἑταιρείας τύπου 6—8—8 εἰς ἀρκετὰ ἔνδρα, ὧν τινες εἶχον κλαδεύσει ἰσχυρῶς καὶ ἐπικύρσει διὰ γαλακτωμάτων ἀσθέτου. Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν λίαν ἱκανοποιητικὰ καθότι τὰ περισσότερα δένδρα ἀνέλαβον καὶ εἰς μόνον ἐξερριζώθησαν μετὰ πάροδον ἀρκετῶν ἐτῶν. Ἐν τῇ μεταξὺ ὑπέπεσα εἰς σοβαρὸν λάθος. Ἐμφοροῦμενος ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι εἶχον οἱ γεωπόνοι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἔπαυσα τὴν λίπανσιν σταλείας κόπρου, τὰ κλαδεύματα καὶ θερινὰ ποτίσματα, στηρίζομενος ἐξ ἄλλου ἐπὶ τοῦ παραδείγματος ὀλίγων ἐσπεριδοειδῶν, ἅτινα εὐρίσκονται εἰς ἄλλο κτήμα τοῦ κτήματός μου καὶ τὰ ὅποια οὐδέποτε ὀργώμενα, λιπανόμενα καὶ ποτιζόμενα εὐρίσκοντο καὶ εὐρίσκονται εἰσὶ εἰς πολὺ καλὴν κατάστασιν. Δυστυχῶς ὅμως εἰς τὸ κεντρικὸν τμήμα τοῦ κήπου ἡ τοιαύτη τακτικὴ ἔλαβε λίαν δυσχερεῖς συνεπεῖαι. Ἡ παροχὴ ἀσθέτου οὐδεμίαν βελτίωσιν ἐπέφερε, καὶ ὅταν μάλιστα κατὰ τὴν συμβουλὴν ἑλληνος συναδέλφου ἔκαμα περιφερειακὸν αὐλάκα εἰς ἓν δένδρον ἐνθα ἐρριζώθη ἀσθέτου ἀδρόχον καὶ εἰτα προσέθεσα νερό, τὸ δένδρον ἐπαθεν ἐξ ἀποπληξίας.

Ἐν τούτῳ μὲν ἐμεινεν ἐρριζωμένη ἡ ἀντίληψις ὅτι τὸ φύκος ἐπερχόμενον ἀποτόμως μετὰ θερμὰς, ὡς συνέβη καὶ κατὰ τὸ 1910 καὶ 1911 ἦτο ἡ ἀρχὴ τῆς θαυμασίας ἀποξηράνσεως τῶν δένδρων μου καὶ ὅτι ἡ ἐμφάνισις νόσων ὀφειλομένων εἴτε εἰς Factium gummi, εἴτε εἰς Agaricus citri, ἔστιν ὅτι καὶ εἰς τὰ δύο ἑμῶν, ὑπερβύρε δευτερεύουσα μόνον αἰτία, δηλ. συμπλήρωσις τῶν κακῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ φύκους.

Ναί, ἐξαιρετὸς ἰδέα, ἀλλὰ διὰ τὴν αἰσθητικὴν αὐτὰν παρουσίαν μόνον κατόπιν τοῦ 1911 καὶ δὲν ἐσημειώθησαν κατὰ προηγουμένην ἐποχὴν, καθ' ἣν οὐδεὶς, ἐφ' ὅσον γνωρίζω, ἐπαραινέται δι' ἀποξήρανσιν τῶν ἐσπεριδοειδῶν του; Τότε διαρκῶς περιδεύον τὴν νήσον καὶ ἀναγινώσκων πολλὰ συγγράμματα ἐσκέφην, ἢ ἀποξήρανσις ὀφείλεται εἰς τὸν βαθμιαῖον ἐκφυλισμὸν, ὃν ὑφίστανται τὰ ἐσπεριδοειδῆ μὲς πολλαπλασιαζόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ καταβολῶν: Ἐσκέφην λοιπὸν ὅτι ἡ βαθμιαία ἀποξήρανσις τῶν ἐσπεριδοειδῶν μὲς, ἣτις συνήθως ἐμφανίζεται ἀπὸ τῶν ἀκράϊων κλαδίσκων, προχωρεῖ εἴτε δι' ἑνός, εἴτε διὰ πλείονων κλάδων, ἀκόμῃ ἐνίοτε εἰς ὅλην τὴν κόμην, ὥς ὅτου φθάσει τὸν κορμὸν καὶ τὰς κυρίως ρίζας, ὀφείλεται εἰς τὸν ἐκφυλισμὸν τῶν δένδρων καὶ εἰς τὸ φύκος, ὅπερ χειροτερεῖ αἰφνιδίως τὴν ἐκ τοῦ ἐκφυλισμοῦ κακὴν φυσιολογικὴν κατάστασιν αὐτῶν.

Βασίζομενος ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐδημοσίευσα κατὰ τὸ ἔτος 1915 εἰς τὰ Νέα Γεωπονικά ἄρθρον ἐπὶ τοῦ ὅπου μεταξὺ ἄλλων συνεβούλευον ν' ἀρῇται κατὰ τὴν βάσει τοῦ δένδρου εἰς ἐκτελεῖται τὸ κλάδευμα, εἰς τοῦλάχιστον βλαστὸς, ἐν ἑλλείψει δὲ τοῦτο νὰ φυτεύεται πλησίον τῆς βάσεως ἀγριοεραντζέα, ἣτις ἐν καιρῷ νὰ αὐτοεμβολιασθῇ εἰς τὸ πάσχον δένδρον.

Εἶνε δι' ἐμὲ εὐδαίεστον ὅτι πολλοὶ οἵτινες ἐφήρμοσαν τὴν εὐκόλον ταύτην συμβουλὴν μου ἱκανοποιήθησαν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων. Κατὰ τὸ ἔτος 1917 ἀνεκάλυψα ἐπὶ τῶν ἀποξηρανόμενων ἀκράϊων κλωνίσκων τῶν ἐσπεριδοειδῶν τὸν μύκητα γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Phoma dolichopus καὶ συγχά, τραύματα προερχόμενα ἐκ πτώσεως χαλᾶξης, καὶ ἐκ τῶν τραυμάτων τούτων ἡδυνάμην ἐνίοτε, ἰδίως κατὰ τὴν ἀνοιξάν, ν' ἀνακαλύπτω ἐκροὴν κόμμεως. Ἡ χάλαζα τραυματίζουσα τοὺς τρυφεροὺς ἰσθμῶς διανοίγει εἰσόδον εἰς μύκητα καλούμενον Phoma: Ὁ μύκης οὗτος οὐκ ἔστιν ἑαυτοῦ πολὺ ἐπικίνδυνος δύναται νὰ ἐπιφέρει μεγάλην καταστροφὴν ἐπὶ ἐσπεριδοειδῶν ἅτινα ὑποφέρουσιν ἡδὴ ἐξ ἄλλων παθήσεων καὶ διὰ τὴν Κέρκυραν ἔχομεν τὰς δύο αἰτίας τοῦ φύκους τοῦ 1910-1911 καὶ οὗ ἐκφυλισμοῦ λόγῳ τοῦ τρόπου τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν φυτῶν τούτων.

Ἡ βαθμιαία ἀποξήρανσις, τὸ Dio-back τῶν Ἀμερικανῶν, θὰ ὀφείλεται κατὰ πάσιν πιθανότητα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μύκητος, προχωροῦντος ταχέως ἢ βραχέως ἀναλόγως τῆς ἀντιστάσεως τοῦ φυτοῦ ἀπὸ τῶν ἀκράϊων κλωνίων πρὸς τοὺς κλάδους καὶ τὸν κορμόν.

Ἐκτοτε ἐφαρμόζω τὴν ἐξῆς μέθοδον, ἣτις συνίσταται εἰς δύο φάσεις:

1) Ἀποκλεισμὸν τοῦ μύκητος. 2) Ἐνδυνάμωσιν τοῦ δένδρου. 1) Εἰς δένδρον ὑποφύον ἐκ θαυμασίας ἀποξηράνσεως ἀποκόπτω ἅπαντα τὰ ἔφηρ μέρη φροντίζων ὥπως ἡ τομὴ γείνηται δι' ὕψους μέρους τοῦ κλάδου καὶ οὐδέποτε ἀκριβῶς ἐπὶ τὸν ὅπου ἀποτελεῖται ἡ ἀποξήρανσις, διότι κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ἀποκόπτεται τὸ ἐνεργὸν μέρος τοῦ μύκητος, εἴτε τὸ μυκηλίον. Δεύτερον ψεκάζω ἅπαν τὸ φύλλωμα διὰ **Βορβογγαλέου** πολυτοῦ πρὸς 20ο. Ἡ ἐργασία αὕτη γίνεται κατὰ τὸν Φεβρουάριον.

2ον) Πρέπει νὰ γείνη ἐπίχρσις τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν κυριωτέρων κλάδων διὰ γαλακτωμάτων ἀσθέτου πρὸς 10 ο/ο καὶ πρὸς τὸ προσηλιακὸ μέρος τοῦ δένδρου κατὰ προτίμησιν. Παροχὴ εἰς τὸν ὑποφύον δένδρον χημικὸν λίπασμα τοῦ τύπου 6—8—8 τῆς Ἑταιρείας, ἐπιχωματώσις τῆς βάσεως τοῦ κορμοῦ ἂν παρίσταται ἀνάγκη, τακτικὸν πότισμα κακρὸν ἢς βάσεως τοῦ κορμοῦ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ θέρους καὶ οὐκ πρὸς τὸ τέλος ἐν περιπτώσει λειψυδρίας, καθότι ἀνεπαρκὲς πότισμα κατὰ τὸ τέλος τοῦ θέρους ἀντὶ νὰ δροσίῃ τὸ δένδρον, τὸ ἀνάπτει ἐτι περισσότερον.

Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἐπέτυχα τοιαῦτα θαυμάσια ἀποτελέσματα, ὥστε νὰ μὴ φοβούμαι πλέον τὴν φυλλοξήραν τῶν ἐσπεριδοειδῶν.

Συνιστῶ εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον νὰ μελετήσῃ περισπούδαστον ἄρθρον τοῦ συναδέλφου κ. Ἀναγνωστοπούλου (Δελτίον Ἑλλ. Γεωργικῆς Ἑταιρείας καὶ τεύχος 167) περὶ τῆς αὐτῆς ἀσθενείας. Οὗτος εὕρισκε μύκητα καλούμενον Κολλητότρίχον ἐν ἀνεύρον καὶ ἐκπύρρσι μαζὶ μετὰ τῆς Φώμας. Τὰ πορίσματα τοῦ κ. Ἀναγνωστοπούλου εἶνε ὅμοια σχεδὸν πρὸς τὰ ἰδικά μου. Μόνον ἀντὶ τῆς χρήσεως τοῦ θειασβετίου συνιστῶ τὸ «Τομιλόν», Γερμανικὸν παρασκευασμα, οὐτινος ἡ χρησιμοποίησις εἶνε εὐκολωτάτη, ἐν ᾧ τοῦ θειασβετίου εἶνε λίαν δυσχερής.

Τὸ «Τομιλόν» πωλεῖται ὑπὸ τῆς Τεχνικῆς Ἑταιρείας Ἀλεξάνδρου Ζαχαρίου καὶ Σία ἐν Ἀθήναις καὶ παρέχει ἀποτελέσματα ἀξιοθαύμαστα, ἀνώτερα τοῦ θειασβετίου ὡς εἶμαι εἰς πολὺ καλὴν θέσιν νὰ βεβαιώσω.

Δὲν εἰσέρχομαι εἰς ἄλλας λεπτομερεῖας καθότι ὅλως τελευταίως οἱ συνάδελφοι κ. κ. Λυκαρδόπουλος καὶ Ραυτόπουλος ἔχουσι δη-

μοσιεύσει πολὺ καλὰ καὶ διαφωτιστικὰ ἄρθρα ἐπὶ τῆς σπουδαιότητος ταύτης ἀσθενείας, δι' ἧς καὶ περιωρίσθη ἁπλῶς τὰς ἐπὶ εἰκασαετίαν μελέτας μου ἐν συντόμῳ ν' ἀφηγηθῶ, τὰς δυσχερεῖας ὡς συνήντησα, τὰ λάθη εἰς ἃ ὑπέπεσα καὶ ἐν τέλει τὰ λίαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ἅτινα ἐπέτυχα διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῆς μεθοδικῆς κλαδεύσεως τῶν ἀσθενούντων δένδρων, τοῦ ψεκασμοῦ τῶν διὰ βορβογγαλέου πολυτοῦ ἢ «Τομιλόν» ἂν πρόκειται περὶ ἐντόμων ἅτινα καὶ ταῦτα πολὺ ὑποδογηθοῦσι τὴν βαθμιαίαν ἀποξήρανσιν καὶ τὴν ἀπαραιτήτον παροχὴν τοῦ τύπου 6-8-8 ἵνα τὰ προσβληθέντα δένδρα εἴτε ἐλαφρῶς, εἴτε σοβαρῶς, ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πρῶτην ἀκμὴν τῶν.

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 19 Νοεμβρίου 1926

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΟΡΑΙΝΑΣ

Μηχανικὸς Γεωπόνος
κέρυον Νομογεωπόνος Κερκύρας

ΣΗΜ. Διὰ τὰ λόγφ τῆς φυλλοξήρας καχεκτικὰ δένδρα προτιμῶ τὸν τύπον 6-8-8 ἀπὸ τοῦ 0-12-6. Τὸ ἄζωτον εἶνε ἀπαραίτητον διὰ τὰ καχεκτικὰ καὶ χλωροτικὰ ξυνοδένδρα. Ἡ ἐπικρατοῦσα ἰδέα ὅτι τὸ ἄζωτον προκαλεῖ τὴν κομμίωσιν δὲν μοι φαίνεται ὀρθή ἀρκεί μόνον νὰ μὴ γίνεαι ὑπερβολικὴ τὸν χοῦσις διὰ τῆς ἀφθόνου καὶ συνεχοῦς τρυφῆς ζωτικῆς κόπρου παρα τῇ βάσει τοῦ δένδρου καὶ τοῦτο διὰ πολλοὺς λόγους.

Ι. Σ.

ΠΑΛΙΝ Ο ΠΡΑΣΑΓΓΟΥΡΑΣ

Ὁ Ἄγρ. Ταχ. μὲς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 171 φύλλον τῆς 15ης Ἰουλίου 1926 ἡσχολήθη λεπτομερῶς μετὰ τὸν Πρασάγγουραν, καὶ ὅλα τὰ γνωστὰ μέσα καταπολεμήσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς σήμερον.

Πρὸς μὴνός ὅμως ἐλάδομεν ἐπιστολὴν ἀπὸ τοῦ Καστρί τῆς Κυνορίας ἀπὸ τὸν κ. Χ. Καπρᾶνον, προσδευτικὸν γεωργικοὺς αἰτίνας ἢ ὁ Ἄγρ. Ταχ. μὲς δημοσιεύει ὡς ἔχει εἰς τὸ τμήμα τῆς ἀλληλογραφίας. (Βλ. σελ. 181).

Ὁ κ. Καπρᾶνος λέγει ὅτι μετεχειρίσθη πρὸς καταπολέμησιν τοῦ Πρασάγγουρα τὸν φλόμον (Euphorbia biglandulosa) τὸν ὅπουτον κόπτει εἰς τεμάχια καὶ ρίπτει ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς, μετὰ τὸ νερὸ δὲ αὐτὸ ποτίζει τὸ κτήμα του, τὸ ὅπουτον ἔχει Πρασάγγουρα καὶ ἄλλους ὑπογείους σκώληκας καὶ τοὺς καταστρέφει.

Πρὸ τοῦ Κου Καπρᾶνον ὁ Κος Γ. Δ. Τσιριγωτάκης Πρόεδρος Γεωργ. Πιστ. Συμβουλίου Ἀγ. Νικολάου Βοῶν, μὰς εἶχε γράψαι κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1925 ὅτι κόπτει ἕνα φορτίον φλόμου εἰς δεξαμενὴν 8 χιλιάδων ὀκάδων ὕδατος καὶ ποτίζει τὸν ἀγρόν του τὸν ὅπουτον ἔχει μετὰ λαχανικά.

Ὁ Ἄγρ. Ταχυδρόμος ὅστις ἀπὸ ἐτῶν ἀσχολεῖται μετὰ τὸν πρᾶσάγγουραν καὶ τὰ μέσα καταπολεμήσεως αὐτοῦ, προσπαθὼν ν' ἀπαλλάξῃ τοὺς Γεωργοὺς ἀπὸ τὴν φοβερὰν ταύτην μάστιγα ἐδημοσίευσεν καὶ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 159—160 φύλλον Ἰουλίου—Αὐγούστου 1925, σελ. 327.

Ὅτι ὁ φλόμος καθὼς καὶ ἅπαντα τὰ φυτὰ τῆς οἰκογενείας ταύτης βράζει ἕνα ὅργον ὡς τὸ γάλα (ἐξ οὗ καὶ τὸ κοινὸν ὄνομα γαλακτοῦ) τὸ ὅπουτον εἶνε ἀρκετὰ δηλητηριώδες, εἶνε γνωστὸ διὰ τοῦτο καὶ τὰ ζῶα οὐδὲ καὶ ἡ ἐγγίξουν εἰς αὐτόν.

Συμπτόματα δηλητηριάσεως ἢ καὶ ἀπλῆς στομαχικῆς διαταράξεως πολλὰκις παρατηροῦνται εἰς κτήνη, εἰς τὰ ὅποια χορηγεῖται φλόμον περιέχον μέρη φλόμου.

Ἐπίσης ὡς μὰς ἐπληροφόρησε ὁ διακεκριμένος καλλιεργητὴς τοῦ Βοτανικοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Δημάδης, πρὸς δὲ ἀπεσταλμένον τὸν ὑπὸ τοῦ κ. Καπρᾶνον ἀποσταλμένον φλόμον καὶ ὅστις εἶχε τὴν εὐγενὴ καλωσύνην νὰ μὰς καθορίσῃ τὸ εἶδος καὶ ἐπιστημονικὸν ὄνομα τοῦ φυτοῦ. Ἐν ἄλλο εἶδος τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ καὶ τὰ συλλαμβάνουσιν εὐκολωτέρον.

Ὅλα αὗτα τὰ διδόμενα μὰς πείθουν ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Καπρᾶνον ὑποδεικνυμένον μέσον, δυνατόν νὰ εἶνε ἀποτελεσματικόν ὡς τὸ βεβαιώσῃ καὶ ὁ

Ο χειρισμός του φλόμου απαιτεί πλήρη προσοχή, καθ' όσον δυνατόν να φέρει ενοχλήσεις τινάς.

Ούτω δὲν πρέπει ἐκείνος ὅστις ξεριζώνει τὸν φλόμον πρὸς συλλογὴν ἢ τὸν κόπτει εἰς τεμάχια διὰ τὰ ρίψῃ εἰς τὸ νερὸ νὰ δάλλῃ τὰ χέρια του εἰς τὸ πρόσωπόν του καὶ ἰδίως εἰς τὰ μάτια, χεῖλη ἢ ρώθωνας, πρὶν τὰ πλύνει καλὰ, καθότι τὸ γαλακτώδες ὑγρὸν τοῦ φλόμου προκαλεῖ ἐρεθισμὸν πολὺ δυσάρεστον, ὅστις δύναται ἐνίοτε ν' ἀποδῇ ἐπὶ ἰνδυνος.

Ο φλόμος φύεται συνήθως εἰς πετρώδη μέρη ἰδίως παρὰ τὴν Κόρινθον, ἐν Ἀργολίδι, ἐν Λακωνίᾳ, ἐν Μάνη, ἐν Μεσσηνίᾳ, Ἀρκαδίᾳ, Κρήτῃ, Κεφαλληνίᾳ, ἴσως δὲ καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ τὰ ἐξοφλήσωνεν δὲ μὴ γὰρ πάντα μὲ τὸν προσάγγουραν παραθέτο, ἐν εἰς τὴν 1ην σελίδα τὴν εἰκόνα του, καὶ παραπλευρῶς τὴν εἰκόνα ἐνὸς ἄλλου ἐντόμου τοῦ ὁποῖο τοῦ ἐπιστημονικοῦ ὄνομα εἶνε Μηλολόνη (Milolontha vulgaris) καθ' ὅτι ἐκ διαφόρων ἐπιστολῶν, τὰς ὁποίας λαμβάνομεν ἀντελήφθημεν ὅτι πολλοὶ συγχέουν τὰ δύο ταῦτα ἐντομα καὶ τοὺς δίδουν καὶ τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν, ἐπεὶ δὲ ὁ σκόληξ τῆς Μηλολόνης κάμνει ὑπογείως παρομοίως καταστροφὰς μὲ τὸν προσάγγουρα (grjhotalpa vulgaris).

Θ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ
Μηχανικός—Γεωπόνος

ΚΥΑΝΟΜΙΔΗ

ΠΡΟΟΔΟΚΤΟΝΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΙ
ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Ἀπὸ τινων ἐτῶν εἰς τὰς Ἑυρωπαϊκάς ἀγορὰς κυκλοφορεῖ ἐν ἄζωτοχον λίπασμα, ἡ **Κυανομίδη**.

Τὸ λίπασμα τοῦτο ἔχει ἓνα μέγα πλεονέκτημα: εἶναι πολὺ ἐν-
Οηγὸν στοιχίζει πολλὰς περιπτώσεις τὰ μισὰ ἀπὸ ὅτι κοστίζουν τὰ
παγκοσμίως ἀνεγνωρισμένα ὡς ἄριστα ἄζωτοχα λίπασματα: τὴν
νιτρικὴν οὐδαν, **ουεϊκὴν ἄμμωνίαν**, κτλ., κτλ.

Ἡ κυανομίδη ὅμως ἐναντὶ τοῦ ἀνω πλεονεκτήματος ἔχει καὶ
σπουδαῖα τεχνικὰ μειονεκτήματα, τὰ ὅποια καθιστοῦν τὴν
χρῆσιν τῆς συχνὰ ἐπικίνδυνον καὶ πολλὰς κατὰστρεπτικὴν διὰ
τὸν γεωργικὴν καὶ ἰδίως διὰ τὸν Ἕλληνα, ἐργαζόμενον
εἰς κλίμα, ζῆρὸν.

Ἐν τούτοις ἡ κυανομίδη ἔνεκα τῆς πολὺ μικρᾶς τιμῆς τῆς εἶναι
χρησιμοποίησιμος ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὅποιοι γνωρίζουν καλῶς τὰς ἰδι-
ότητάς τῆς καὶ τὴν χρησιμοποιοῦν ὑπὸ ἥσυχον εὐνοϊκούς, δηλαδὴ:
ἀπὸ γεωργικῆς πεπειραμένους διὰ τὴν χρῆσιν τῶν λιπα-
σμάτων.

***

Κατὰ ταῦτα, οἱ ἐμπορεύμενοι τ' ἄζωτοχον τοῦτο λίπασμα δι-
κασιάζονται νὰ ρεκλαμάρουν τὸ ἐμπόρεμά των ὅπως αὐτοὶ θέλουν
καὶ κρίνουν συμφέρον των.

Ἐν Ἑλλάδι ἐπεκράτησεν ἡ κακίστη συνήθεια αἱ ρεκλάμαι νὰ
συντάσσονται ὅχι μόνον εἰς ὕψος ἀγὰρ ὑπερβολικόν, ἀλλὰ καὶ μὲ
ψευδῆ ἀναιδέστατα καὶ μὲ σοφοφαντικὰς ἐκφράσεις μὴ ἐπιτρεπομέ-
νας ὑπὸ τοῦ ἐντίμου ἐμπορίου.

Αἱ τοιαῦται κακοήθεις ρεκλάμαι, ὁσάκις ἀποβλέπουσιν εἰς ἀντι-
κτικὴν καταναλώσεως, κοινῆς χρήσεως δὲν δύναται νὰ εἶναι λίαν ἐ-
πιζήμιοι, διότι οἱ ἀσσοὶ ἐσυνήθισαν νὰ ἐκτιμῶν τὰς τοιαύτας ρεκλά-
μας κατὰ τὴν πρέπουσαν ἀξίαν των καὶ δὲν δίδουν εἰς αὐτάς ση-
μασίαν περισστέραν ἀπὸ ὅτι πράγματι ἀρμόζει εἰς αὐτάς.

Ὅταν ὅμως αὐτοὶται ψευδεῖς, ἀντεπιστημονικαὶ καὶ ἀντιτε-
χνικαὶ ρεκλάμαι γίνονται διὰ εἰδῆ γεωργικὰ δύναται νὰ ἀποδῶσι
καταστροφικὰ καὶ εἰς τὰς συμπεράσματα τῶν γεωργικῶν καὶ
πρὸ πάντων τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας.

Οἱ κίνδυνοι δὲ οὗτοι ἀποδίδουσιν ἀκόμη καταστροφικώτεροι
ὅταν ἀποβλέπουσι τὰ χημικὰ λίπασματα, καὶ μάλιστα ὅταν αἱ κα-
κοήθεις αὐταὶ ρεκλάμαι ἐνισχύονται ἀπὸ ἐνεργείας στηριζομένης εἰς
κρυφοκουβεντούλας διενεργουμένης ἀπὸ ἀνθρώπων δὲθεν φιλογεωρ-
γικούς, οἱ ὅποιοι ὅμως ἐργάζονται ἀποκλειστικῶς πρὸς ἐξυπηρέτη-
σιν ἰδιοτεχνῶν των συμφερόντων, μὴ ὁμολογουμένων.

ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας αἱ ρεκλάμαι τοιαύτης φύσεως δύ-
ναται **οὐσιωδέστατα** νὰ ζημιώσιν τοὺς γεωργούς.

***

Μίαν τοιαύτην σκανδαλώδη καὶ ἐπικίνδυνον ρεκλάμαν διὰ τὴν

Κυανομίδην εἶδαμεν εἰς τὴν ἐφημερίδα τοῦ Ἡρακλείου Κρή-
της «**Ἡδὴν**» τῆς 29 Ἰουλίου ἐ.ε.

Εἰς τὴν ρεκλάμαν αὐτὴν διακηρύσσονται γεωργικαὶ μέθοδοι, ὅχ-
μόνον ψευδεῖς ἀλλὰ καὶ τελείως καταστρεπτικαὶ διὰ τοὺς γεωργούς·
κατὰ τὴν ἐμὴν ἀντίληψιν αἱ τοιαῦται προδοκτικὴν διδασκαλίαν
ἐκφεύγουσι τῆς ἐρευνῆς καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ ὁ-
πεισέρχονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς εἰσαγγελίας διότι διὰ τῶν τοι-
ούτων διαφημίσεων δηλητηριάζεται ὁ γεωργικὴν κτηματίας πρόκειται
περὶ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ κινδύνου.

***

Ὁ Ἀγροτικὸς Ταχυδρομὸς καὶ ἄλλοτε ἐνησυχολήθη διὰ τὴν **κυ-
ανομίδην** καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ ἐκτελέσῃ τὸ καθήκον του, ὅπως
κάμνει δι' ἅλα τὰ νοθευμένα καὶ ἐλαττωματικὰ λίπασματα.

Ἀλλὰ δυστυχῶς, μὲ ἕλκον τὸ κύρος τὸ ὁποῖον ἀπέκτησεν ὁ
Ἀγροτικὸς Ταχυδρομὸς μετὰ τῶν εὐφυστέρων καὶ ἐπιμελεστέων
γεωργικῶν, πάντοτε δὲν γίνεται πιστευτὰς τοῦτο δὲ διότι οἱ
διαφοροὶ κατεργαροὶ εἰς τὰς μετ' ἄγροτων κρυφοκουβέντες των
διαβάλλουν τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ τεχνικὰς διδασκαλίας μας καὶ
προσπαθοῦν νὰ καταστήσωσι ταύτας ὑπόπτους, διότι τάχα ὁ **Ἀ-
γροτικὸς Ταχυδρομὸς** ἐκδιδόμενος ὑπὸ τῆς **ἈΕΕΧΠ** μόν-
ον διὰ τὰ συμφέροντα ταύτης ἐργάζεται.

Οὐδὲν τοῦτο ψευδίστερον.

Τὰ πράγματα πάντοτε ἀπέδειξαν καὶ εἰς τὸ μέλλον τρανῶς θὰ
ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὁ **Ἀγροτικὸς Ταχυδρομὸς** εἰς τὰς διδασκα-
λίας του οὐτε χιλιστόν τοῦ μέτρου ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὰς ἐπιστη-
μονικὰς καὶ τεχνικὰς ἀληθείας καὶ ὅτι περισσότεραν τρέφει καὶ θὰ
τρέφῃ στοργὴν διὰ τὰ πραγματικὰ συμφέροντα τῆς Γεωργίας μας
παρὰ διὰ τὰ ὁλικά συμφέροντα τῆς **ΑΕΕΧΠ**.

Εὐτυχῶς διὰ τὸν Ἄγροτ. Ταχυδρομὸν ὅχι μόνον οὐδεὶς ἀπολύτως
ὑφίσταται ἀνταγωνισμὸς μετὰ τῶν πραγματικῶν συμφερόντων τῶν
γεωργικῶν καὶ τῆς **ΑΕΕΧΠ**, ἀλλ' ἐξοναντίας ἡ Ἐταιρεία
αὕτη μετὰ μεγίστης στοργῆς περιθάλπει τὰ συμφέροντα τῶν γεωργῶν
διότι ἔχει τὴν ἀκράδαντον πεποίθησιν ὅτι τὸ μέγα καὶ εὐ-
εργιστικὸν μέλλον κυρίως βασίζεται ἐπὶ τῆς ὅσον τὰ δυνατόν μεγαλειτέ-
ρας προσόδου τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας καὶ εὐεξίας καὶ εὐπραγίας τῶν
ἀλλήλων καὶ πραγματικῶν γεωργῶν.

Κατὰ ταῦτα εἰς τὰ περὶ τῆς ὀρθῆς χρήσεως τῶν χημικῶν λι-
πασμάτων διδασκαλίᾳ τοῦ Ἀγροτικοῦ Ταχυδρομῶν δὲν ὑποκρύπτονται
ἀτομικὰ συμφέροντα ἀντίθετα πρὸς τὰ ἀληθῆ συμφέροντα τῶν γεωρ-
γῶν, συνεπὶς θὰ ἐπαληθεύσῃ καὶ θὰ ἐπικρατήσῃ καὶ αἱ περὶ
κυανομίδης διδασκαλίαι μας.

Ἐν τῇ μετὰ τῶν ὅμως, ἔνεκα τῶν ἐκ μέρους συμφεροντολόγων,
διαβολῶν κατὰ τοῦ Ἀγρ. Ταχυδρομῶν θὰ ἐπέλθωσιν ζημίαι ἐκ τῆς
χρήσεως τῆς κυανομίδης καὶ ἄλλων ἐλαττωματικῶν λιπασμάτων εἰς
τοὺς γεωργικῶν μας.

Ὅπως ἐχόντων τῶν πραγμάτων τί πρέπει νὰ γίνῃ; Νὰ ἀφήσωμεν
τὰ πράγματα νὰ τρέξωσι τὸν φυσικὸν δρόμον των, μέχρις ὅτου οἱ Ἀ-
γροταὶ διδασκόμενοι ὑπὸ τῆς ἀτομικῆς πείρας των, τὴν ὁποίαν θὰ
πληρώσουν πολὺ ἀκριβὰ, ἀνοιξούν τὰ μάτια των καὶ κάμνουν τὴν
πρέπουσαν χρῆσιν τῶν κακῶν λιπασμάτων.

***

Κατὰ τὴν ἐμὴν ἀντίληψιν ἡ τοιαύτη πορεία εἶναι ἐσφαλμένη
διότι καὶ χρήματα πολλὰ θὰ κοστίζῃ εἰς τινὰς γεωργικῶν καὶ
ἐμποδία πολλὰ θὰ παρεμβάλλῃ εἰς τὴν ἐν ψῆνι πρόσδον τῆς Γεωρ-
γίας μας.

Κατὰ τὴν ἐμὴν ἀντίληψιν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ εἶνε πρέπον καὶ
ὀρθόν ὁ ἀγρότης νὰ μείνῃ θύμα τοῦτο ἡ ἐκείνου τοῦ κατεργάρῃ
ἢ τοῦτο ἐκείνου τοῦ ἐπιστήμονος καλῆς ἢ κακῆς πίστεως.

Ἡ Γεωργικὴ Ὑπηρεσία τοῦ Κράτους ἐπιτακτικῶν ἔχει καθήκον
νὰ ἐρευνᾷ ἀπὸ ὕψους τὴν κυανομίδην καὶ μερικὰ ἄλλα δηθεν λιπά-
σματα, ὅφειλε δὲ λεπτομερῶς καὶ σαφῶς καὶ εὐκρινῶς νὰ δημοσιεύσῃ
τὰ τῆς χρήσεως τῶν τοιούτων λιπασμάτων καὶ νὰ ὀρίσῃ ἐπακριδῶς
τὴν ἐμπορικὴν ἀξίαν των ἐκαστοτε κυκλοφορούντων λιπασμάτων
διὰ νὰ μὴ ἀπατάτε ὁ γεωργικὴν καὶ ἀπὸ τεχνικῆς καὶ ἀπὸ
ἐμπορικῆς ἀπόψεως· γνωρίζω ἀνεπτυγμένον γεωργικὴν καὶ τῆς
Κυανομίδης ὁποῖος ἐπλήρωσε κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος τὴν κυανο-
μίδην ἐν Καλάμῃς ἀκριδῶς εἰς τὴν τιμὴν τοῦ νιτροῦ τῆς Χιλίης,
δηλαδὴ εἰς τὸ διπλάσιον τῆς πραγματικῆς ἀξίας τῆς.

Ὁ γεωργικὴν καὶ δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τοῦ Ὑπουρ-
γεῖου τοιαύτας ὁδηγίας, διότι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας συν-
τηρεῖται ἀπὸ τοὺς φόρους τοὺς ὁποῖους πληρώνει ὁ γεωργός·
ἄλλως τε ὁ κύριος σκοπὸς καὶ προορισμὸς τοῦ Ὑπουργείου τοῦτο
εἶνε ἡ προστασία τοῦ γεωργοῦ καὶ καθοδήγησις τοῦτο ὅπως ἐπι-
κερδέστερον ἐξασκή τὸ ἐπάγγελμά του.

ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΛΛ. ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ - 33 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

Τηλεγρ. Διεύθυνσις ΟΕΒΑΑ Ἀθῆνας - Τηλεφ. Ν. 6-89

ΑΠΟΘΗΚΑΙ:
ΑΘΗΝΑΙ: Παλαὸς σταθμὸς Θεσίου
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: 20 Ὁδὸς Ἀριστείδου 20
καὶ 686ς Ἀγ. Διονυσίου

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
Εἰς πάσας τὰς πόλεις τῆς
Ἑλλάδος.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ: Κοινολ., Ἐπιστεγάσεως καὶ Ἀδιαφανεῖς (MAT)

ΕΙΔΗ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΥΑΛΟΥ:

Φυλάκι γοιναί: Κοινά, Οἶνου, Λικέρ, Ζύ-
θου, Ἀεριοῦχον Ποτῶν, Μεταλλικῶν Ὑ-
δάτων, Φαρμακείων.

Γαλόνια Γυμνά καὶ Πλεκτά.

Ακριζῆσαι Πλεκταί. **Παγωνιέραι** Πλεκταί.

Βαρελίκια Γυμνά καὶ Πλεκτά.

ΕΙΔΗ ΛΕΥΚΗΣ ΥΑΛΟΥ

Ποτήρια Ὑδατος, Οἶνου, Ζύθου, Λικέρ, Ρακῆς,
Οἴζου. **Φυλάκι** Τραπέζης, καὶ Νυκτο-
φιάλαι. **Κινάτια.** **Φρουτιέραι** καὶ
Σαλατιέραι. **Πιατέλλα.** **Δισκά-
κια.** **Ἀλατοδοχεῖα.** **Γλυκοδοχεῖα.**
Μελανοδοχεῖα. **Βεντούζαι.** **Ἐ-
σωκάνδηλαι.** **Ἀνθοδοχεῖα.** **Ἀμ-
πκι.** **Ἀμφοδοχεῖα.** **Ἀμφοδο-
χα.** **Ἀμφοδοχ.**

Τιμοκατάλογοι καὶ εἰκονογρ. Δευκώματα ἀποστέλλονται δωρεάν τῷ αἰτούντι

Ἀλλ' αἱ ὁδηγίαι τοῦ Ὑπουργείου πρέπει νὰ εἶνε σαφεῖς, ὥστε
νὰ μὴ μένωσιν εἰς τὸν γεωργὸν ἀμφιβολία, εἰς τὰς ὁποίας ὁ λιπα-
σματοκῆπος εἰς τὰς κρυφοκουβέντες του δίδει ὅποιον δήποτε
θέλει κατεύθυνσιν πρὸς ζημίαν τοῦ γεωργικῶν.

Πρὸ πάντων ἀπαραίτητον εἶνε νὰ μὴ ὑπάρχωσι διαφοροῦμενα
ἐκφράσεις.

Ἀλλὰ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας θὰ ἐκτελέσῃ τὸ στο-
χειώδες τοῦτο καθήκον του: ἢ θὰ τὸ παραμελήσῃ ὅπως ἐλησφό-
νησεν νὰ τὸ κέρη δι' ἄλλα σπουδαῖα λιπασματολογικὰ ζητή-
ματα ἀμέσως καὶ θετικώτατα ἐνδιαφέροντα τὸν πραγματικὸν γεωρ-
γὸν τὸν θέλοντα νὰ μεταχειρίζεται χημικὰ λίπασματα. Α.Θ.Μ.

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΞΙΑ

Β.

Μία γαλήνη ἐχύθηκε στὴν καρδιά της καθὼς στὴν ἐκκλησία
ἐστάθη σὲ πλεῖρον τοῦ γοῦ τοῦ πρὸς αὐτὴν ἐλθόντος τοῦ
γάμου διπλῶν στὴ νύφη ἐστάθη ἡ μεγάλη της κόρη, αὐτὴ

πρὸς αὐτὴν. Στὸν ἐκκλησιᾶ αὐτὸν γάμο π. ἄλλας γειτονίτσες ἡ-
λθον αὐτὴν νὰ παρακαταβῇ. Ὅταν ἀπελείψῃ τὸ μυστήριον,
καὶ ἀπῆλθον τὸν γάμον καὶ τὴν νύφη δὲς ἡ κόρη με-
τὰ τῆς μητρὸς καὶ τῆς κόρης τῆς πεθερᾶς. Τὴν κορὰ Φωτεινὴν
πάντοτε τιμῶνεν σὲ χωρὶς, ἀλλὰ τὸ φέρμα τῆς αὐτὴν τὴν
πρῶτον, τὴς εἶχεν ἐνθουσιάζει.

Μετὰ τὸν γάμον καὶ ἀποπαινεῖαν ἐπεριποιήθηκε καὶ σὲ αὐτὴν
ἐξέσπευον ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἡ θὴν νὰ εὐχρησθῇ τὴν νεὴν ἀνδρῶνα.

Ὅταν ἐξελθὼν πλέον οἱ σπουδαῖοι μὲνοι ἐκίθησαν καὶ ἐγάρψα-
ν μὴ γνωστὴ τῆς σὺν Καλάμῃς ὑπαρχοῦσιν ἡνὴν μὲ ἔμπορον ἢ
ἀπέναντι δὲν ἀργησέ. Ἐκ νὰ μείνῃς μὲ ἐξίσχυμα μὰς, τῆς
ἐγάρψα καὶ σὺ προμηθεύσῃ ἢ ἄλλως μοι τὸν καλύτερον κο-
σμητοπὸν, τὼρα εἶναι ὁ καιρὸς τοῦ θὰ εὖ πάρω νὰ γνῶρισῃς
καὶ τοιοῦτο πρὸς τὸν τρέφον μὰ νὰ κῆρῃς τὸ καὶς τι.

Ἀφῆσε τὸ σπῆτι στὴν φροντίδα τῆς Ἀνθῆς καὶ τῆς Γαρ-
φαλῆς, ἡ μεγάλη της κόρη ὑποσχέθηκε νὰ ἐρχετο καὶ αὐτὴ νὰ
ρίπτῃ καὶς μὲρα μὲ μὰς, πῆρε μὰς τῆς τὸ μικρὸ τῆς ἀγορᾶ-
ς καὶ ἐφύγε.

Ἐκεῖ δὲν ἔχε τὸν καιρὸ τῆς. Ἐπισκέψθη καὶ τὰ ἐργαστή-
ρια καὶ τῆς γυναίκας ὅσες ὑπάρχον σπῆτι των. Ὅταν ἐπέρασε
ἐκὼν φιλανθρωπικῶς ἀπὸ δὲς τῆς μεριῆς, τὸν κοσμητοπὸν
τὸν λαμὸς τῆς, εἶπε στὴ φίλῃ τῆς καθὼς τὴν ἀποχρηστεύσε.
Μὴν ἀργήσῃς αὐτὸν γὰρ σὺ στείλῃς σὲ χωρὶς μὰς τὸν ἄν-
θρωπο μὲ τὸ μαγνῆνι νὰ μοι δώλῃς τὸ μὲτάξιν ἀπὸ τὸ κοσμητοπὸν.
Ἀς σὺ ἀπαιτῶν τὰ κοσμητοπὸν καὶ ἐγὼ δὲν ἀργῶ.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙ ΟΤΙ :

Κατόπιν της Συμβάσεως της 3 Μαρτίου 1926, την οποίαν υπέγραψε μετά της Κυβερνήσεως ήρχισε να δέχεται συμφώνως προς το άρθρον 4 της συμβάσεως καταθέσεις υπό τους ακόλουθους όρους :

Α) Αι καταθέσεις γίνονται απ' εθελείας και μόνον εις το εν 'Αθήναις Κατάστημα της 'Εταιρείας και δι' επιταγών Τραπεζιτικών ή Ταχυδρομικών.

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Ισχύοντες μέχρι νεωτέρας τροποποιήσεως υπό της Διευθύνσεως της 'Εταιρείας.

ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Διά 3 μηνών	8	0/0
» 6 »	8 1/2	0/0
» 1 έτος και πλέον	9	0/0

ΕΙΣ ΞΕΝΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑ

Διά 3 μηνών	7	0/0
» 6 »	7 1/2	0/0
» 1 έτος και πλέον	8	0/0

Μετά κατάθεσιν έτους, οι τόκοι, όταν δεν αποσύρουνται θεωρούνται αυτοδικαίως ανατοκίζόμενοι υπό τους αυτούς όρους, ήρ' ούς το κεφάλαιον εκ του οποίου προέρχονται.

Βον.) 'Ο καταθέσας δι' εξαμήνον ή δι' έτος δικαιούται μετά προηγούμενην έγγραφον προειδοποίησιν τριών μηνών να μετατρέψη την κατάθεσιν του εις τριμήνον ή εξαμήνον όποτε όμως ως επιτόκιον ορίζεται το τοιοῦτον των καταθέσεων των τριών ή, αναλόγως, των 6 μηνών, Δεπτομερεστάτους πληροφορούς ζητήσας είτε από τους κατά τόπους αντιπροσώπους μας, είτε και απ' εθελείας από την Διεύθυνσιν της 'Εταιρείας.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Οι γεωργοκτηματίαι, οι καταθέτοντες παρ' ημίν τας οικονομίας των έχουσι τα ακόλουθα πλεονεκτήματα.

Αον.) 'Απολαμβάνουσι ασφαλέστατον ίκανοποιητικόν τόκον, ασυγκρίτως ανώτερον παρὰ των διαφόρων Τραπεζών χορηγουμένου.

Βον.) Αι παρ' ημίν καταθέσεις είναι προνομικώς απαλλαγμέναι παντός φόρου δημοσίου ή άλλου ή συνθέτου ή όποιουδήποτε άλλου δημοτικού ή τοπικού πάρόντος ή μέλλοντος.

Τα πλεονεκτήματα δέ ταῦτα εξασφαλίζονται όχι δι' άπλου Ν. Δ. αλλά διὰ Συμβάσεως, συνομολογηθείσης μεταξύ του Κράτους και της ήμετέρας 'Εταιρείας.

Γον.) Αι παρ' ημίν καταθέσεις είναι θά συντελέσωσιν εις την ανάπτυξιν των εγκαταστάσεών μας και συνεπώς εις την συνεχή έκπτωσιν της τιμής των λιπασμάτων.

Δον.) Αι παρ' ημίν καταθέσεις θά συντελέσωσιν εις την ανάπτυξιν της γεωργικής πίστεως σχετικώς προς τα λιπάσματα πλεονέκτημα σπουδαίον διὰ κάθε γεωργόν και συντελεστικότητα διὰ την πρόοδον του τόπου.

Εον.) Οι εν 'Αμερικῇ μετανάσται καταθέτοντες παρ' ημίν τας οικονομίας των εξασφαλίζονται διὰ Συμβάσεως από κάθε απόστον, διὰ την άποφυγήν του οποίου μέχρι της σήμερον κατέθετον εν 'Αμερικῇ τας οικονομίας των με ελάχιστον τόκον.

Και ταῦτα μὲν εἶνε τὰ ἄμεσα πλεονεκτήματα των οποίων απολαμβάνουσιν οι παρ' ημίν καταθέται.

Πλήν τούτων δέ οι γεωργοκτηματίαι, οι έμπιστευόμενοι ημίν τὰ αποταμιεύματά των απολαμβάνουσι και πλείστον έμμέσων πλεονεκτημάτων, των οποίων ή έκθεσις παρέλκει ένταῦθα, τὰ όποια, όμως οι γεωργοκτηματίαι πρέπει να έχωσιν υπ' όψιν των και σοβαρῶς να ύπολογίζωσιν.

—Θά επιτύχουν!
Εἶχε τώρα θόρρος ὅλα θά ἐπῆγιναν καλά.

Και δὲν ἀπατήθηκε. Ἄμα ἔφθασε, διώρθωσε ἀμέσως μία ἀποθήκην ποῦ ὑπῆρχε σὲ παράμερο μέρος τῆς αὐλῆς, τὴν ἀπρίσε ὅσκιε γύρω ῥάβια. Εἶχε ἀφθονή τροφή τὸ σκυλῆκι ὅταν ἄνοιξε, πολλὰς φορές τὴν ἡμέρα τὸ ἐρωδίαζε μὲ δροσερὸ φύλλο ὁ Ἥλιος, ἢ Ἀνθὴ ἦτο προσεκτικὴ νὰ μὴν πηγαίνει κανεὶς ζωὴ ἐκεῖ στὴν αὐλὴ διὰ νὰ μὴν ἐνοχλοῦνται τὰ μεταξοσκωλήκια. Σὺν νὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ εὐλογήσῃ τὸ ἔργον τῆς Κυρᾶ Φωτεινῆς, δροχὲς μὲ ἀστραπὲς καὶ βροντὰς δὲν ἔριξε: τρομάζει ὁ μεταξοσκωλήκις καὶ ζουριάζει. Τὰ κουκούλια ἔγει-

ναν περίφημα, τὸ μεταξὺ των πρώτῃ: τόξως: πάντε χιλιάδες δραχμὲς: ἐπληρώθη ἡ κυρὰ Φωτεινὴ δι' αὐτό.

Μία χαρὰ ἐμῆκε στὴν καρδίᾳ τῆς: ἂν ἐμάνθαι ἐπὶ τέλους ποῦ στὴν Ἀμερικὴ βρίσκεται ὁ ἄνδρας τῆς—καὶ δὲν ἔπαυε νὰ προσπαθῇ νὰ μάθῃ—θὰ τοῦ τὰ ἔσπελνε. Διὰ περισσοτέραν προφύλαξιν τὰ ἔκρυψε πίσω ἀπὸ τὸ εἰκόνισμα σὲ εἰκονοστάσιον: ἀλλὰ ποὺς ἔσπερ πόσον καιρὸν θὰ ἔμεναν ἐκεῖ! Νὰ τ' ἀφήσῃ ἄτοκα: Συμβουλευθῆκε τὸν γείτονα φίλον τοῦ ἀνδρός τῆς.

—Νὰ σοῦ εἰπῶ κυρὰ Σταύρανα, τι νὰ κάμῃς τὰ χρήματά σου, τῆς λέγει αὐτός. Νὰ τὰ δώσῃς στὴν Ἐταιρεία των Λιπασμάτων.

—Τὰ Χημικὰ Λιπάσματα! Αὐτὰ ποῦ ἔριξε ὁ Γιάννης τῆς

Στάθαινας σὲ μιστόνιαν τοῦ καὶ ἔβγαλε καρπὸ τέσσερες πέντε φορές περισσύτερο ἀπὸ κάθε ἄλλο χρόνο καὶ ὠριότερο:

—Ναί.

—Ἄνοιξε λοιπὸν νὰ κλὶ Τρίπεζα ἢ Ἐταιρεία αὐτῇ:
—Ὅλ' οὗ ἐξηγήσῃς κυρὰ Σταύρανα, γιατί εἶσαι ἔξυπνη καὶ τὰ καταλαβαίνεις ὅλα. Ἡ Ἐταιρεία αὐτὴ δὲν ἔγινε γιὰ νὰ πληθαίνει τὰ λεπτὰ τῆς ἀπὸ τοῦ καλλιεργητῆ τοῦς κόπους, ἀλλὰ γιὰ νὰ προσδεῖ τὴν γεωργίαν, γιὰ νὰ προσδεῖ ἑμᾶς.

Ἐχῆς, λοιπόν, χωράφι, ἀλλὰ δὲν ἔχεις χρήματα γιὰ ν' ἀγοράσῃς λιπάσματα νὰ δυναμώσῃς τὸ χωράφι σου, σοῦ τὴ δαναῖζε: ἢ Ἐταιρεία, ὅχι χρήματα ἀλλὰ λιπάσματα δύο μῆνες μάλιστα σοῦ τὰ δίδει χωρὶς τέκο. Ὅταν πάρῃς καρπὸ ἀπὸ τὸ χωράφι σου ἔσοφλεῖς τότε τὸ χρέος σου. Ἄν ἔχῃς περισσεύμα καὶ θέλεις νὰ σοῦ τὸ φυλάξῃ ἢ Ἐταιρεία, σοῦ πληρώνει καὶ τόκο ἐννέα τοῖς ἑκατό.

—Θὰ ἔχω λοιπόν τετρακόσις πενήντα δραχμὲς τὸν χρόνο ἀπὸ τῆς πέντε χιλιάδης: μου καὶ τὰ χρήματά μου ὅποτε μοῦ χρειασθῶν καὶ τὰ ζητήσω:

—Βέβαια!

—Καὶ ποῦ πρέπει νὰ πάγω νὰ τὰ παραδῶσω;

—Γι' αὐτὸ νὰ ρωτήσῃς τὸν Γιάννη τῆς Στάθαινας, αὐτὸς ἔχει δόσοληψίες μὲ τὴν Ἐταιρεία.

Τὴν ἴδια ἡμέρᾳ ἦρε ἡ κυρὰ Φωτεινὴ τὸν Γιάννη. Καλλίτερο μέρος γιὰ νὰ τοποθετήσῃ τὰ χρήματά σου, τῆς λέει καὶ αὐτὸς δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τὴν Ἐταιρεία τῶν λιπασμάτων.

Στὸ δύστυχο αὐτὸ καιρὸ ποῦ καμμιὰ κυβερνήτης δὲν μᾶς φροντίζει, ἀλλὰ μόνον φόρους γιὰ τὸ κάθε τι μᾶς ζητεῖ, Ἐταιρεία μὲ τὰς εὐχολας ποῦ μᾶς κάμνει εἶνε ὁ πατέρας μας: πρέπει λοιπόν κι' ἐμεῖς νὰ τὴν βοηθοῦμε γιὰ νὰ ἔχῃ πάντα ἔτοιμα λιπάσματα νὰ διδῇ, λιπάσματα γιὰ τὸ κάθε εἶδος ποῦ καλλιεργούμε, αὐτὴ εἶνε ἡ τροφή τῆς γῆς ὅταν πεινᾷ: καλὴ καὶ κακὴ χρονιά γιὰ τὸν γεωργὸ δὲν θὰ ὑπάρχῃ πεῖα, τὸ λιπάσμα τὰ διορθώνει ὅλα.

—Καὶ ποῦ νὰ πάγω νὰ δώσω τὰ χρήματά μου;

—Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ταξιδεύσῃς, αὐριο θὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ χωριὸ μας ἕως ἐπαύριον τῆς Ἐταιρείας Λιπαμάτων γιὰ ὑποθέσεις τῆς. Ἐρχομαι καὶ σὲ συνοδεύω σ' αὐτόν: θὰ τὰ παραλάβῃ, καὶ θὰ σοῦ δώσῃ ὁμόλογον: εἶνε τὸ ὁμόλογον αὐτὸ τόσο σίγουρον ὡς νὰ ἔχῃς πάντε χιλιάδικα στὴν τσέπη σου.

Ἔτσι καὶ ἔγινε. Ἀλλ' ἡ κυρὰ Φωτεινὴ ἀφοῦ ἄκουσε τὸν γιὰ τὰ λιπάσματα, θέλησε νὰ τὰ δοκιμάσῃ σὲ χωράφι ποῦ καλλιεργούσαν τὰ παιδιὰ τῆς, ἔριξε ἀπὸ περιέργεια καὶ στὰ δένδρα τῆς αὐλῆς τῆς Ἀμέσως ἀπὸ τὸν πρώτον χρόνον ροδιές, κυδωνιές, ἀχλαδιές, σταφύλια τῆς κληματαριάς, ἔκαμαν καρπὸ ποῦ τὸν θαύμασε: ἀπὸ τότε ἔριχνε τακτικὰ καθὲς χρόνον λιπάσμα: καὶ χρόνον μὲ τὸν χρόνον τὰ ἐπωριὰ τῆς ἐγίνοντο ἀκόμη μεγαλύτερα καὶ ὠριότερα.

***

Τὸν ἄλλο χρόνον ἔθρεψε διπλὸ μεταξοσκωλήκι ἡ κυρὰ Φωτεινὴ, ἀλλὰ δὲν ἐπούλασε τὸ μεταξὺ: εἶχε προμηθευτῇ ἀπὸ τὰς Καλαμάς στερεὲς μογιές καὶ μνητάρια καὶ κτένια διὰ διάφορα φάρδη μεταξωτοῦ καὶ ὤρισε τὸ ἐργοστάσιον τῆς εἰς τὸ δωματίον τοῦ μεταξοστόρου. Τὴν ἐβροθήσεν ἡ Ἀνθοῦλα καὶ ἡ Γαρουφαλιά σ' αὐτὰς.

—Θὰ μὲ θάλεις κι' ἐμένα στὸν ἐργασίον νὰ σὲ βοηθῶ ὅτ' ἂν γυρίζῃς ἀπ' τὸ σχολεῖο: Ρώτησε ἢ Ἀνθοῦλα.

—Ὅχι, παιδί μου, ἔχω ἀκούσει, ὅτι ὁ ἐργασίος εἶνε δολοπικλὸς σὰ νὰ κορίτσι, θὰ μὲ βοηθήσῃς ὅμως ἂν μάθῃς νὰ κάμνῃς μὲ ἐπιτηδειότητα τίς λεπτὲς μπιμπιλές γύρω ἀπ' τὰ μανδύλια.

—Κι' ἐγὼ; Ρώτησε ἡ Γαρουφαλιά.

—Ἐσὺ θὰ κάμῃς τὰ κρότια στῆς σάρπες, ἂν καὶ μὲ βοηθῇς τόσο πολὺ στίς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ ὥστε δὲν θέλω νὰ σὲ κοῦράζω πολὺ. Ποιὸς θὰ τὸ ἔλεγε πῶς ἡ Γαρούφα τὸ βλαχονέριτο, ποῦ στὴν ἀρχὴ εὐλοῖσε δολικώτερον νὰ κάθεται κατὰμακα παρὰ σὲ καθέκλα, ποῦ οὔτε νὰ φάγῃ τακτικὰ σὲ τραπέζι; ἤξευρε, θὰ ἐγίνετο τόσο προκομμένη καὶ προσεκτικὴ νοικοκυρά!

Τέτοιαις μεταμορφώσεσι μόνον ἡ μητέρα ὅταν εἶνε ὁ φύλας: ἄγγελος τῶν παιδιῶν τῆς εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ. Ἐξ ἀρχῆς μὲ τὸν τόπον τῆς καὶ τὴν ὑπομονὴ τῆς ἔκαμε τὴν νύφη τῆς νὰ τὴν ἀγαπήσῃ καὶ νὰ τὴν σέβεται, ὥστε νὰ προσέχῃ νὰ τὴν εὐχαριστῇ. Καὶ νὰ διαβάξῃ ἀκόμη τῆς ἔμαθε ἡ πενθερά τῆς τὸν χειμῶνα τὸ δρόμὸ κοντὰ στὴν φωτιά: δοήθηκε σ' αὐτὸ καὶ ἡ Ἀνθοῦλα καὶ ὁ Ἥλιος. Κι' ὁ μεγάλος τῆς γυῖος πόσο εἶχε ἀλλάξει στὸ καλὸ! Ἀφότου μάλιστα περίμενε ὅτι θὰ γείνη πατέρας, ἔγινε σωστὴς νοικοκυρῆς πραγματικῶς στόλος τοῦ σπιτιοῦ.

***

Τέσσαρα ἔτη πέρασαν ἀπ' ὅτου ὁ κύρ Σταύρος ἔφυγε γιὰ

τὴν Ἀμερικὴ. Τὸ ἐμπόριον τῆς κυρᾶ Φωτεινῆς εἶχε προσδεῖς πολὺ, τὰ μεταξωτὰ τῆς εἶχαν φημισθῇ, καὶ παραγγελίες ἔλου βανε ἀπ' εθελείας ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. Ἐνα ὥρατον φθινοπωρινὸ πρῶτ', ἠλιόλουστη ἡ-ρον πάλιν ἡ αὐλὴ καὶ κάτω ἀπὸ τὴν κληματαριά μὲ τὸ πυκνὸ φύλλωμα ἐγουάριζαν εἰς τὸν ἥλιο πλήθος μεγάλα κεκοιμημένα σταφύλια: τὰ περίφημα μωσχάτα τῆς αὐλῆς: ἐκείνης. Οἱ ροδιές μὲ τὰ κακαόκκινα ρόδια, οἱ κυδωνιές, οἱ φθινοπωρινὲς ἀχλαδιές ὅλες ἦσαν φορτωμένες καρπῶ. Πλήθος ἀγιοδημητριακά χρυσάνθεμα, ἄλλα σὰν μεγάλα λευκὰ τριαντάφυλλα, ἄλλα μὲ ἀνικτὸ μενεξελὲ χρῶμα, ἄλλα κίτρινα ἢ κακαόκκινα, ἔδιναν μὲ ὀψι γιορτινὴ στὴν αὐλὴν ἐκείνην: ὡς καὶ τὰ βροικιὰ στὲς γλάστρες ἦσαν φροντωτὰ ἀκόμη καὶ κατὰπρίσιν μολοντί: τόσο εἶχε προχωρήσει τὸ φθινόπωρον. Ὅλα στῇ, αὐτὴ ἐφάνερονταν πόσον ἀγαποῦσαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ σπιτιοῦ ἐκεῖνου τὰ φυτὰ καὶ πόσον ἐπρόντιζαν νὰ μαζέψουν τὸ ὠφέλει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν των: διὰ νὰ τὸ ἐφαρμόσουν.

Παράμερα δεμένη μὴ κατσικὸν εἶχε ἐμπρός τῆς μεγάλῃ στοίβῃ ἀπὸ φρεσκοκομμένο χόρτον καὶ ἔτρωγε μὲ εὐχαρίστησιν. Ἐνα παιδάκι ὡς τριῶν χρόνων, καθισμένο σὲ σκαμνί, εἶχε ἐμπρός του πιτάκι μὲ μουστρελὸ καὶ πίεε ἔτρωγε, πίεε κουνοῦσε ρυθμικὰ τὸ κοντάλι τοῦ ἀπὸ εὐχρίστη: δίπλα τοῦ ἑνὸς μεγάλος σκύλος ἐφάνετο σὺν νὰ τὸ ἐκαμάρισε καὶ κινῶσε κι' αὐτὸς ἀπὸ χαρὰ τὴν οὐρά του.

Κάτω ἀπὸ τὴν μεγάλη κληματαριά ἡ Κυρὰ Φωτεινὴ καὶ ἡ Ἀνθοῦλα ὀψι καὶ λεπτὴ νὰ μὲ σκεπτικὰ μάτια καὶ γλυκὸ χαμόγελο, ἐμπρός σ' ἕνα μεγάλο τραπέζι ἦσαν πολὺ ἀπασχολημέναι: τακτοποιοῦσαν κατὰ δωδεκάεδρον πηλὸ: μανδύλια μὲ ὠραίες μπιμπιλές γύρω, σάρπες, πλούσιες, πηλὲς, τὸ πᾶν μετ' αὐτῶν διὰ φορέματα.

Εἰς τὸ δάθος τοῦ κήπου ἠκούετο ὁ κτύπος ἐργαλειῶν, δίδε: διὰ νὰ προφάνῃ τὰς πολλὰς παραγγελίας. Ὑπὸς ἐλάμβανεν ἡ Κυρὰ Φωτεινὴ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς καὶ γυναῖκες: μὲ τὴν ἡμερομίσθιον. Ἐκεῖνο μάλιστα τὸ πρῶτ' ἐπερίμενε ἕνα περαγε-λιόδοχον: νὰ τοῦ παραδῶσῃ μείζον ποσότητα μεταξωτῶν διὰ τὰς Ἀθήνας.

Ἐξέτρεπε ἡ θύρα ἐδρόνιτρε καὶ κάποιος ἐμῆκε: κρατοῦσε σάκκον, μὲ βῆμα κουρασμένο ἐπροχώρησε: ἦσαν φαρὰ τὰ μαλλιά του, τριμμένο ἀπὸ πολυκαιρίαν τὸ ἐνδομὰ του. Ἡ Κυρὰ Φωτεινὴ ἀπασχολημένη καθὼς ἦτο εἰς τὸ μέτρημα ἐνόμισεν ὅτι ἦτο αἰστανόμενος: ἀπὸ τὸν παραγγελιοδόχον.

—Ἐτοίμα τὰ ἔχω, τοῦ λέγει, ἀλλὰ γὰρ δὲν ἦλθε ὁ ἴδιος: ὁ φρενιὸς σου νὰ τὰ παραλάβῃς μόνον ἔστειλε ἑσένα:

Τὸ σκυλὶ, ἄγριο σκυλὶ ποῦ δὲν ἐχωράτε με δούλους δὲν τοῦ ἦσαν γνώριμοι, ὤρμησε, ἀλλ' ἐστάθη ἐμπρὸς εἰς τὸν ξένον κι' ἐκούνησε μὲ χαρὰ τὴν οὐρά του.

—Γυναίκα, κυρὰ γυναίκα μου, πῶς νὰ μὲ γνωρίσῃς σὲ χάρι ποῦ τοῦ ἔρχομαι!

Ἐχλωμίανε ἡ Κυρὰ Φωτεινὴ: δόξατος ἕνος νὰ εἶνε ὁ Μεγαλόδυναμος ποῦ σὲ φέρνει σὲ σπῖτι σου, εἶπε μὲ φωνὴν πνιγμένην ἀπὸ συγκίνησιν: τὸν πῆρε κι' ἐπὶ τὸ χέρι τὸν ὅδελε νὰ καλῇ τῇ. Ἡ Ἀνθοῦλα κρεάσθηκε σὲ τοῦ τοῦ πατέρα τῆς: πατεροῦλῃ: μὲν ὅταν ἀκούσῃ τὴν μητέρα μου κυρὰ ν' ἀναστεινῇ, μὲσα στὴν καρδίᾳ μου ἐμβαίνει ὁ πόνος τῆς!

—Παιδί μου, πόσες φορές ἔβρεξ μὲ δάκρυα τὸ μαξιλάρι μου τὸ νοσοκομειο ποῦ μῆνες ἐκοιτόμουν, ὅταν σὰς ἐσολογίζομουν. Ἐτρέψε γοργονίνη σὺν κοριτζάκι ἢ Κυρὰ Φωτεινὴ, ἀρμεξ: τὴν κατσικὰ καὶ τοῦ ἔφερε νὰ πῇ ἕνα ποτήρι γάλα μὲ ἀπρὸ: τρέξε λέγει στὴν Ἀνθὴ, στὴν ἀδελφῇ σου, πές τῆς νὰ μὴνύσῃ ἀμέσως σὰ παιδιὰ ν' ἀφήρουν τὴ δουλειὰ των σὲ χωριὸν καὶ νὰ ἔλθουν.

Καθὼς ἔφερε σὲ τὸ στόμα τοῦ τὸ ποτήρι ρωτᾷ ὁ κύρ Σταύρος:

—Ποῦ εἶναι ἐκεῖνο τὸ παιδάκι ποῦ παίζει μὲ τὸ σκυλὶ μας;

—Εἶναι ὁ ἔργονός μας ὁ Σταυράκης: τὸν μεγάλον μας γιοῦ. Ἐτρέψε καὶ τὸν ἔφερε σὰ γονατὰ του: καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ μαγειριοῦ: Γαρουφαλιά, ἐφώναξε, ἔλα νὰ καμαρώσῃ καὶ τὴ μύνα τοῦ ἐγγονοῦ τοῦ ὁ παλλερός σου.

Μὴ παχυλὴ καὶ ροδοκόκκινη νεωτὴ γυναικα μὲ ἀνασκουμπομένα ἀπὸ τὴν δουλειὰ χέρσ, μὲ μακρὰ κλαρὴ ποδιὰ, ἦλθε καὶ τοῦ φίλησε τὸ χέρι: τὸ φίλησε ὥπως συνήθειε νὰ φιλῇ τὸ εἰκόνισμα, τὸ ἔφερε καὶ σὲ τὸ μὲτωπό τῆς.

—Εὐτοχισμένη νὰ εἶσαι κόρη μου, τῆς λέγει, λύπη νὰ μὴ γνωρίσῃς, καὶ τὴν φίλησε σὲ μὲτωπο.

—Ἀχ γυναίκα λέγει στὴν Φωτεινὴ ὁ κύρ Σταύρος, ἔφορα γιὰ νὰ σὲ κάμω ὑστερὰ ἀπὸ τὰς ἡμέρας μας, πάλι πλούσια, πόσο ἐπάσχισα, ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν θέλησε. Κότταξ, ἀπὸ τίς πρώτες ἡμέρες ποῦ ἄρχισα νὰ δουλεύω στὴν Καλλιφθόνα, ὅλα μὲ κατέτρεξαν. Ἐβγάλε ἀπὸ τὴν τσέπη σου μὴ θήκη μὲ γυαλὶ ἐμπρός.

—Τὶ εἶν' αὐτό; ρωτᾷ ἐκείνη.

—Καθὼ περνοῦσα ἀπὸ ὕψηλὰ σάχηρα γιὰ νὰ πῶ στὴ γρήμιν, τοῦ ἀνδροδρόμου δὴν ἐλὼς εὐα, ἔνα ἐμπόιο μὲ στακίτη, αἰσθάνθηκα στὰ πόδια καὶ ζωντανὸ καὶ κρόσιν μάρμαρου. Πλὴν μ' ἐφώτισε ὁ Θεὸς καὶ δυνάτα τὸ πτόημά μὲ τὸ πῶδι μου, καὶ τρέψω καὶ μὲ ἐλὼ τὴν δυνάμει μου μὲ τὸ χέρι μου τὴν οὐρὰ τοῦ! Νεκρὸν σὸν τόπο ἔμενε· ἦτον τὸ φοδρὸ φεῖδι, ὁ χρυσάλλας, ἔπου κανεῖς δὲν γλυτώνει ἐπὶ τὸ φρικτικὸν δάγκυμά του. Βλέπεις, ἦτον δωδεκάχρονον φεῖδι, ἀπὸ τοῦς κόμπους τῆς οὐρὰς ποὺ κτυοῦν σὺν κρουδύνειαν, μετροῦνται τὰ χρόνια τοῦ τῆς ἐκλείου σὲ θήκη γιὰ νὰ σοὺ τὴν φέρω.

—Ὁ Θεὸς σὲ γλίτωσε γιὰ νὰ σὲ φέρῃ στὰ παιδιὰ σου, σὲ σπῖτι σου, Στάρο μου.

—Ἀχ, μόνον αὐτὸ σοὺ ἔφερα. Εἶνε φαίνεται, θέλημα Θεοῦ νὰ ζήσωμε πτωχοὶ στὰ γεράματα μὰς.

—Ὅχι, Στάρο μου, εἰπάστε πλούσιοι. Σὺν κοριτάκι ἔτρεξε καὶ τοῦ ἔρερε τὴν δρόμον τῶν καταβέβαιων τῆς εἰς τὴν Ἐταιρίαν τῶν Χημικῶν Ἀποσπασμάτων. Ἐξομὴ καταβέβαιε εἰς τὸν πενήντα χιλιάδας δραχμὰς, θὰ παραλλάξωμε καὶ σήμερον ἀπὸ τὰ μεταξωτὰ ποὺ βλέπεις ἐδῶ, ἄλλες δεκάπεντε χιλιάδας· πόσον δὲν ἐπροσπύθησάν νὰ μάθω ποὺ ἐφύλκεσαι νὰ σοὺ σταλῶ χρήματα! Πολλὰς φορές τὰ παιδιὰ μ' ἐβίβαν νὰ ἀγοράσωμε ἄνθημα· χθὲς τὸ δρᾶξον μεγάλη ἦτον ἡ ἐπιμονὴ τῶν ν' ἀγοράσωμε τὸν ἐλκίωνα τοῦ Κύρ. Θάνου, ποὺ πένθαινε χωρὶς παιδιὰ καὶ τὸν πούλουν κληρονόμοι ποὺ λείπουν ἀπ' ἐδῶ χρόνια.

—Ὁ ἐλαίωνας τοῦ Κύρ. Θάνου! εἶ. βίος αὐτὸς μὲ τὴν τότῃ, ὅψω: τῆς τιμῆς ποὺ ἔχει τήμερὰ τὸ λάδι, καλά συμβούλευσαν τὰ παιδιὰ.

—Πως χαίρομαι, Σὺν νὰ τὸ περίμενα ὅτι θὰ ἐρχόσουν, γιὰ νὰ μάθω τὴν γνώμη σου.

—Ὡστε, κυρὰ γυναῖκα μου, ἐγὼ γύρενα τὴν τόχην στὴν ἀκρί, τοῦ κόσμου καὶ τοῦ μοῦ ἐτοίμαζες τὴν Ἀμερικὴ ἐδῶ! Ἐκπαινετὸν τὴν φίλησθαι, ἀλλ' οἱ ἀνθρώποι ἐκείνοι, ποὺ συνδέονται μεταξὺ τῶν μὲ ἀληθινὴν ἀφροσύνη καὶ μὲ βλαβερὰ ἐκτίμησι δὲν ἔχουν ἐπιβεβαίει τὴν ἀφροσύνην· ἐκφυσε καὶ τῆς φίλησθαι μὲ σέβας τὸ χέρι.

Νεανικὲς φωνὲς ἀκούσθηκαν, ὅλα τὰ παιδιὰ τῶν μαζῶ ἐμβήκαν εἰς τὴν αὐλὴν· τὰ δύο παλληκάρια μὲ τὸ μινὸ ἀπὸ τὸ σχολεῖο, ἡ πανθρομένη κόρη μὲ τὸν ἄνδρα τῆς, ἡ Ἀνθή, περὶ τριφύριαν τὸν πατέρα· ἐκείνος μέσα σὲ ὅλους τοὺς ἀγαπητοὺς τοῦ δὲν ἐφαίνετο πλέον κούρτσος, τὸ χρῶμα ἐπανήλθεν εἰς τὸ πρόσωπό του.

Καὶ κάτω ἀπὸ τὴν κληματαριὰ ποὺ ἔλαμπαν εἰς τὸ μεσημεριανὸν ἥλιο τὰ κεχρημαρμένα σταφύλια, τὸ πανηγύρι τῆς χαρὰς διήρκεσε ἐπὶ ὥρας.

ΑΡΣΙΝΟΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑ ΠΑΡΑΣΙΤΑ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΩΝ

Ἡ γεωργία τῆς Πατρίδος μας δὲν προσδαύει ὅσον ἔπρεπε ταχῶς, διότι συναντᾷ πολλὰ ἐμπόδια· χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν τὰ σπουδαιότερα ἐμπόδια τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς προέρχονται ἀπὸ τὰ **δίοποδα παράσιτα τῶν γεωργῶν**, τὰ ὁποῖα παρουσιάζονται εἰς τὸν γεωργικὴν ἀγρὸν μὲ τὴν προσωπίδα μὲν τοῦ φιλογεωργικοῦ καὶ προστάτου τοῦ γεωργοῦ, μὲ πραγματικὸν δὲ σκοπὸν νὰ ἐκμυζώσιν, ὡς ἀληθὴ καὶ πραγματικὰ παράσιτα, ἔχον μόνον τὸν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ αἷμα τοῦ γεωργοῦ, παρεμποδίζοντα πᾶσαν πραγματικὴν πρόδοον.

Τὰ δίοποδα ταῦτα παράσιτα εὐρίσκουσι χώρον πρόσφορον δράσεως εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἀγρότου, διότι οὗτος δὲν ἀπέκτεινεν ἀκόμη τὴν πρέπουσαν διανοητικὴν καὶ πρὸ πάντων κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν ὥστε ἀμέσως νὰ ἐκμυζώσιν τὸν σκοποῦς καὶ τὴν ποιότητα τῶν ἀπροσκλητῶν προστάτων του.

Οἱ ἀνθρώποι αὗτοι—οἱ **δὲθεν φιλογεωργικοὶ**—δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο εἰμὴ ἀπὸ τοὺς **γεωργικοὺς** ἀποκλειστικὸν σκοπὸν ἔχοντες νὰ ἐκμεταλλεύωνται ποικιλοτρόπως τὸν ἄθων ἀπὸ τὸν ἀγρότην.

Ἡ γεωργία μας δὲν θὰ προσδαύσῃ ὅσον πρέπει, παρὰ μόνον ὅταν ὁ ἀγρότης τελέως θὰ χειραφετηθῇ καὶ θὰ ἀποκτήσῃ ἰδίαν ὀντότητα, ὥστε νὰ ἐνεργῇ αὐτοδύναμος, ἀπληγῶς κηδεμονίας τῶν δὲθεν ἀποδόμων μὲν φίλων του, πράγματι δὲ θανάσιμων ἐχθρῶν του.

Καὶ ταῦτα μὲν γενικώτερον, περὶ τῶν ὁποίων πολλὰς ὁμιλῶν

δὲν ὁ «Ἀγροτικός Ταχυδρόμος» καὶ φρονούμεν ὅτι ἐπιτακτικὸν καθήκον ὄλων τῶν πραγματικῶν φίλων τῆς Γεωργίας μας εἶνε νὰ συντελέσωσι εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς κοινωνικῆς ἐκπαίδευσης τοῦ γεωργοῦ, ὥστε οὗτος νὰ καταστῇ τελείως ἀνεξάρτητος ξένων ἐχθρῶν ἐπιδράσεων.

Ἰδοὺ τώρα καὶ ἕνα συγκεκριμένον παράδειγμα: Πρὸ 4 ἢ 5 ἐτῶν, ἐν Βόλῳ ἱδρύθη **Ταμεῖον Προνοίας Παραγωγῆς Πηλίου**· τοῦτο εἰργάσθη θανάσιμα καὶ ἔδωκεν ἀριστὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα καταπληξῶν τὸν τὸν γεωργικὸν κ. σμον, ὥστε πολλὰχὺ ἱδρύθησαν κατ' ἀπομίμησιν τοῦ ὁμοῦ τοιαῦτα. Τώρα ποὺ ἡ διοίκησις τοῦ Ταμεῖου ἐστρωσε τὸ **πρόγραμμα**, ἐπικουράσθησαν τὰ κοινωνικὰ πράγματα τοῦ γεωργοῦ καὶ μὲ πολλὰ ἀθρόμα μέσα θέλουν νὰ ἐκποτίσωσι ἐκείνους ποὺ μὲ κόπους καὶ θυσίας ἀνέδειξαν τὸ ταμεῖον τοῦτο καὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν πρόδοον τοῦ Πηλίου.

Καὶ ὁ σκοπὸς τὸν ποῖος; Διὰ νὰ ἐργασθῶν καλύτερα; Ὅχι βέβαια, διότι εἶνε ἀνίκανοι πρὸς τοῦτο. Τὰ πράγματα ταῦτα προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπον νὰ δυσφημίσουν τοὺς πρωτεργάτας τοῦ θαυμαστοῦ τοῦτου ἔργου καὶ δὲν παύουν τὰς διαβολικὰς ἐνεργείας τῶν καὶ μετὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ κ. Τζουλιάνου, ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἐξελέγξαντος τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον.

Τὸ συμπέρασμα τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Τζουλιάνου ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἀκολούθως:

«Ἐκ τῆς διενεργηθείσης ἐρεῖας ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ταμεῖου Παραγωγῆς Πηλίου ἐσηματίσαμεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ ὁργανισμὸς οὗτος ἀποτελεῖ καυχῆμα διὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ Πηλίου, ἔνεκα τῶν καταπληκτικῶς θαυμαστῶν ἀποτελεσμάτων τὰ ὁποῖα ἔχει καὶ πρέπει τὸ Στὸν Ὑπουργεῖον νὰ ἐνισχύσῃ τοῦτον ἠθικῶς διὰ νὰ μὴ μειωθῇ οὐδόλως ὁ ἐξῆς τῶν διοικούντων διὰ τὴν ἀπόκτησιν καλύτερων ἐπὶ ἀποτελεσμάτων. Διότι περὶ τοῦτον νὰ ὁμολογῶμεν ὅτι ἔνεκα τοῦ ἐγερθέντος δημοσιογραφικοῦ ἀγῶνος παρατηρεῖται ποῖα τις χαλάρωσις εἰς τὴν διακρίνουσαν δραστηριότητα τοῦ διοικούντος τὸ Ταμεῖον καὶ ἰδίᾳ μεγαλυτέρα ἐπιφυλακτικότης εἰς τὴν λήψιν μέτρων ἐνδυνάμυνσιν τὴν ἐπέκτασιν τῆς δράσεως τοῦ Ταμεῖου.»

Ἵστερα ἀπὸ τοιαύτην ἐκθεσιν τῶν ἐλέγχσαντος τὸ Ταμεῖον Προνοίας Παραγωγῆς Πηλίου νομίζετε ὅτι τὰ δίοποδα παράσιτα τοῦ γεωργοῦ εἰσώπησαν!

Ὅχι, δὲν ἐλυσάν· ἐς ἐννοίαν ἐνέτειναν τὰς ἐνεργείας τῶν καὶ ἐπεσπράττευσαν καὶ ἄλλους δημαγωγούς ὁμοῦ τῶν καὶ ἐξακολούθησαν τὸ ἀπαίσιον ἔργον τῶν.

Τὸ κουνόπι καὶ ὁ κορυβὸς ὅσον καὶ τὰ διώχνεις, αὐτὰ ἐξακολουθοῦν νὰ σὲ ἐνοχλοῦν· ἀπὸ τὰ ἐνοχλητικὰ αὐτὰ ζῴδια δὲν θὰ ἀπαλλαγῇς παρὰ ἀπὸ τὰ σκοτώσεις.

Ἀγρότα, χειραφετήσου καὶ κατάστρεψε τὰ παράσιτα ποὺ σὲ ἐνοχλοῦν ὅπου δῆποτε καὶ ἂν τὰ συναντᾷς· τὰ κοινωνικὰ ταῦτα παράσιτα εἶνε ὁ τρομερώτερος ἐχθρὸς σου.

Α. Θ. Μ.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΦΥΤΑ

ΚΑΥΚΑΛΙΔΑ (Τορδύλιον τὸ ταπεινόν)

Εἶναι τὸ ἀπαραιτήτο μυρουδιὸν γιὰ τίς πῆγες ποὺ φτιάχνουν οἱ χωρικοὶ μας μὲ διάφορα χόρτα, ὅμως μαγερεύεται καὶ μὲ κρέας ἢ ψάρια. Λαχανικὸ μὲ τόσο ὁμορφὴ μυρουδιά εἶνε κοῖμα νὰ μὴ καλλιεργῇται συστηματικῶς. Μονάχα στὴν Ἀμαλιάδα καὶ Λεκαῖνὰ οἱ νοικοκυραῖοι σπέρνουν ἀπὸ καμμιὰ βραγιά Κανκαλίδα στὸν κήπο τοῦ σπητιοῦ τοῦς γιὰ δική τους χρῆσιν.

Ἡ Κανκαλίδα ἢ Κανκαλίρα σπέρνεται Σεπτέμβριον—Ὀκτώβριον, ὅπως τὸ σπανάκι, σὲ βραγιὲς τοῦ λαχανόκηπου βαθιὰ σκαμμένες καὶ φουσκιασμένες, καὶ ὁ σπόρος «κεπάζεται» ἐξῆθα μὲ σουγυράνα. Καὶ ἂν τὴν πασπαλίσωμε, σὺν φυτρώσει, μὲ λίγο χημικὸ λίπασμα 7-3-3 ἢ μὲ Νιτρικὸ Νάτριο τῆς Χιλῆς παίνομε διπλάσιον εἰσόδημα. Σπόρον γιὰ νὰ τὴν καλλιεργήσωμε θὰ προποτάρωμε ἀπὸ τίς ἄγοιες ποὺ φυτρώουν μ' ἄλλα χόρτα στὰ χωράφια. Εἶδη Κανκαλίδας εἶνε: Τὸ **Βεζόλι**, ἢ **Ἀγριοκαυκαλίδα** τῆς Κεφαλληνίας καὶ ἡ **Ἀγριοκαυκαλίδα** τῆς Σαντορίνης.

ΑΛ. Ν. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΣΥΚΗ

Ἡ **Συκὴ**, δένδρον κατ' ἐξοχὴν τῶν παραμεσορείων χωρῶν καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ κλίματος, κάπως καλλιεργεῖται εἰς τινὰς ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου καὶ ἰδίως εἰς τὴν Μεσσηνίαν καὶ Λακωνίαν πρὸς παραγωγὴν ξηρῶν σύκων.

Κατὰ τὴν **στατιστικὴν** τοῦ 1925 ἡ παραγωγή καὶ ἐξαγωγή ξηρῶν σύκων ἐπικρίθη τοῦ προηγούμενου ἔτους κατὰ 25 ο/ο περίπου. Χαρακτηριστικὴ εἶνε ἡ ἐπίπτωσις τῆς ἐξαγωγῆς ξηρῶν ἑλληνικῶν σύκων εἰς ὅλους τὰς Χώρας, πλὴν τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Γερμανίας, ἔνεκεν τοῦ συναγωνισμοῦ τῶν Συμριναϊκῶν ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῆς κακῆς φήμης τῶν τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου.

Εἰς τὸ Ἑξωτερικὸν καὶ ἰδίως εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἡ ἐξόδεσις τῶν σύκων μας περιορίσθη κατὰ τὸ 1925 κάτω τοῦ ἡμίσεως, τοῦ 1924, καὶ οὖν τῆς ὑπὸ τῆς ὑγειονομικῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν τελωνείων ἀπορρίψεως τῶν σύκων μας ὡς σκληροβότων καὶ ἀκαταλλήλων πρὸς βρώσιν. Ἐκτός, ὅμως, τούτου, σὺν αὐτῇ σκευσομένη ἀδιακρίτως ποιότητος καὶ μεγέθους δὲν ἐπιτυγχάνουν εὐνοϊκὰς τιμὰς παρὰ τῶν ἀμερικανῶν ἐμπόρων. Μὴ λησμονοῦμεν ἐξ ἄλλου, ὅτι καὶ ἡ Ἀμερικὴ ἔχει τὸν συκεῶνα τῆς τῆς Καλλιφορνίας, ἡ ὁποία τῆς δίδει, ὅλῃα πρὸς τὸ παρόν, ἀλλ' ἐξαιρετοῦς ποιότητος λεπτόφλουδα καὶ φιλοκίλως συσκευασμένα σῦκα. (Ἰδὲ σχετικὴν ἐκθεσιν Ἑμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ν. Ὑόρκης).

Τὰ **σῦκα** εἶνε καρπὸς θερμοκρατικῶς, θρεπτικῶς καὶ ὕγιεινός. Ὁ ἔξ αὐτῶν πολλὰχὺ παρασκευαζόμενος σὺκοκρεμώδης εἶνε ὀφθαλμικὸν εὐ εὐστον καὶ ὕγιεινόν, εὐχρῆδ' ἔργον θὰ ἦτο νὰ διαδοθῇ καὶ παρ' ἡμῶν καὶ ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν πραγματικὸν καφέ, πρὸ πάντων εἰς τὸ πικρὸν, τῶν ὁποίων βλάπτει τὴν ὑγείαν καὶ τὴν νευρὰ. Τὰ σῦκα διὰ γλυκὰ, ζαχαρόπηκτα καὶ γενεὶ καὶ μαρμελάδες ἀποτελοῦν ὀλιγὸν πρὸς τὴν τῆς, ὡς θερμοκρατικὰ δὲ δύνανται νὰ διαδοθῶν εἰς τὰς βορείους Χώρας τῆς Ἑυρώπης. Νοπὰ σῦκα εἶνε διατροφικὰ καὶ θρεπτικά, λέγουσι μάλιστα, ὅτι ἐκτός τῶν βιταμινῶν ἐνέχουν καὶ ἄλλας θρεπτικὰς ἰδιότητάς.

Ἡ συκὴ δὲν ἀντέχει σὲ δυνατόν καὶ ἀγαπᾷ κλίμα θερμὸν καὶ ξηρὸν. Πλὴν καλὸ εἰσόδημα δίδει εἰς συνεκτικὰ βαθεῖα καὶ ἀποστραγγισμένα κοκκινωχόμα α. Εἰς πολλὰ χωρὰ τῆς Μεσσηνίας καὶ Λακωνίας καλλιεργεῖται σὲ βίον καὶ χωράφια, ἀλλὰ εἰς τοιαύτας θέσεις δίδει καρποὺς ὑδαρεῖς, σκαμμένους καὶ πρὸς βελημένους ὅσο παρσίτων.

Παραλλαγαὶ τῆς καλλιεργουμένης συκῆς ὑπάρχουσι πάμπολλαι· ἀρίστη πρὸς παραγωγὴν ξηρῶν σύκων εἶνε ἡ καλουμένη Συμριναϊκὴ, τῆς ὁποίας ἡ διάδοσις, δυστυχῶς μέχρι σήμερον δὲν κατορθώθη. Εὐχρῆδ' ἔργον θὰ ἦτο, οἱ καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα διασπαρμένους Συμριναῖοι καλλιεργηταὶ καὶ ἔμποροι σύκων, ἀνιθεύμενοι καὶ ὑπὸ τῶν Γ. Συνεταιρισμῶν νὰ φέρωσιν καὶ διὰ δόσεως τὴν παραλλαγήν αὐτήν, τῆς ὁποίας τὴν καλλιεργεῖται καὶ τὴν συσκευασίαν τοῦ προϊόντος καλῶς γνωρίζουσιν ἐκ τῆς πατρίδος τῶν.

Ἐπίσης, τελευταίως ἐγένετο, ὡς πληροφοροῦμεθα, ἀνάπτυξις τῆς διὰ ξηρὰ σῦκα παραλλαγῆς Τραγιάνικης τοῦ χωρίου Ἀνδρογυανίου-Κύμης, εὐρεθείσης περιεκτικώτερας εἰς σάκχαρον καὶ αἰθῶν τῶν Μεσσηνιακῶν παραλλαγῶν· τῆς ποιότητος ταύτης ἐξήθησαν μωσχάματα ὑπὸ τῆς ἀεμοδίας γεωργικῆς ἐπιθεωρήσεως πρὸς πολλαπλασιασμόν.

Ἡ **συκὴ πολλαπλασιάζεται** δι' ὅλων τῶν γνωστῶν τοῦ πρὸς πρέπει, ὅμως, νὰ προτιμᾶται ὁ διὰ μωσχάματων καὶ 3. ὅτι οὐκ ἐπὶ εὐκόλως, ἀλλὰ καὶ διότι μεταδίδουν ἀνεπαισθήτως ἰδιότητάς τῶν συκῶν, ἐξ ὧν ταῦτα ἐλήφθησαν. Τὸν χειμῶνα κόπτεται μωσχάματα μήκους 30—35 πόντων. Τὰ ἀνιθεύμεν 20—30 ἡμέρας ἐντὸς ὕδατος ἁμμου καὶ κατόπιν τὰ φυτεύομεν εἰς γεαμμάς καὶ εἰς ἀποστάσεις 10 πόντων, εἰς ἄλλες καλὰ σκαμμένες καὶ λιπασμένες. Τὰ μωσχάματα φυτεύονται λοξὰ καὶ εἰς τὸ 2/3 τοῦ μήκους τῶν καὶ ἀμέσως ποτίζονται. Τὸν ἐπόμενον χειμῶνα, ὅτε θὰ ἔχουν εὐκόλως ἐκτελεσθῇ εἰς καλοπάραισκαμμένα φυτῶρια εἰς ἀποστάσεις 50—60 πόντων. Αἱ περὶ τοιαύτας τῶν εἰς τὸ φυτῶριον εἶνε νὰ τὰ σκαλίσωμεν καὶ τὰ βοτανίσωμεν καὶ κατὰ διαστήματα ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν νὰ τὰ ποτίζωμεν.

Εἰς τὸ **φυτῶριον γίνεται καὶ ὁ ἐμβολιασμός**, ἂν πρόκειται νὰ γίνῃ τοιοῦτος ἀπὸ τὴν εἶδη τῶν ἐμβολιασμῶν μεταχειριζόμεθα τὸν ἐνοφθαλμισμὸν μὲ ὀρθὸν Τ ἢ τὸν αὐλοειδῆ, τὴν ἀνοίγειν ἢ τὸν ὀρθοειδῆ, ἀπὸ δὲ τοὺς ἐγκεντριμμοὺς τὸν σχιτῶν, ἐκτελούμεν πλῆσιν τοῦ φλοιοῦ τῆς τομῆς καὶ κάτω, κατὰ Μάρτιον ἢ Ἀπρίλιον.

Εἰς τὰς Καὶ ἄμας ὑπάρχουν δένδροκομεία, τὰ ὁποῖα πωλοῦν μωσχάματα ἐκλεκτῶν ποικιλιῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Γεωργικὴ Ἐταιρεία (Πανεπιστημίου 53, Ἀθήναι) διαθέτει δένδρῳλλα ἐκλεκτῶν παραλλαγῶν συκῆς, πωλούμενα εἰς τὸ κόστος.

Τὰ **συκοδενδράκια μεταφυτεύονται** κατὰ τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος εἰς τὴν ὁριστικὴν τὸν θέσιν, εἰς ἀποστάσεις 8—12 μέτρων ἀνα ὅπως πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν καλλιεργουμένην παραλλαγήν. Πρὸ τῆς φυτεύσεως, τὸ ἐδάφος ὅπου θὰ φυτευθοῦν ἢ συκεῶνα ἢ ἐπὶ νὰ σκαφθῇ δι' ἀξίνης ἢ βαθεῖα νὰ ὀρυγθῇ καὶ ἡ γοῦβες ποὺ θὰ φυτευθοῦν τὰ δένδρῳλλα νὰ ἔχουν ἀνοιχθῇ, τουλάχιστον, πρὸ 3 μηνῶν.

Τὰ συκοδενδράκια ἀναπτύσσονται καὶ καρποφοροῦν γρήγορα καὶ ὡς τὸ λέγει καὶ λαϊκὸν γινωμικόν:

«Βαλ' ἐλὼν γιὰ τὸ παιδί σου καὶ σὺν καὶ τῇ ζωῇ σου»

Τρεῖς ἢ τὸ πολὺ τέσσαρες κλάδοι εἶνε ἀρκετοί, διὰ νὰ δώσουν κόμην μὲ ὥραϊον σχῆμα ποτηρίου καὶ πλουσίαν βλάστησιν. Κάθε χρόνον πρέπει νὰ ἀραιζοῦνται οἱ ξηροὶ κλάδοι, κατὰ διετίαν δὲ νὰ γίνῃται ἡ ἐπιβράχυνσις.

Ἡ συκὴ, διὰ τὴν δόσιν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα καλῆς ποιότητος, λεπτόφλουδα σῦκα, εὐχάριστα εἰς τὴν γεύσιν καὶ τὴν μάτι τῶν ἀγοραστῶν καὶ τῶν κατανάλων πρὸς ἐκτός τῶν τῆς καλλιεργητικῶν φροντίδων κατὰ διετίαν ταμικῇ γὰ λ. παίνεται μὲ τὸ λίπασμα 4-10-10 μὲ τὸν τρόπο ποὺ λιπαίνονται ὅλα τὰ δένδρα. Ὁ τοῖος θέλει νὰ καλλιεργεῖται ἀκόμη περισσότερον τῆς συκῆς του, ὡς μεταχειριζομένη τὴν χλωρὰν λίπανσιν συμπληροῦμεν μὲ τὸ φθινόχην λίπασμα 0-12-6. Διὰ χλωρὰν λίπανσιν σπέρνομεν λούπινα ἢ ὁ τιθίτοτε, ἄλλο ἀζωτολόγο φυτὸ τὸ θερίζομεν κατὰ τὴν ἀνθῆν καὶ τὸ πρὸς ἀνιθεύμεν.

Δὲν ἐπιμένομεν περὶ μωστέρας ἐπὶ τῆς διὰ χημ. λίπασμάτων λιπάνσεως συκοχωράφιόν· τοῦτο μόνον προσθέτομεν: ἡ **διὰ χημ. λιπάσματα λίπανσις** εἶνε ὁ **συνομώτερος δρόμος ἀφθόνων ἐσοδείων ἀρίστης ποιότητος**.

Αἱ περισσότεραι τῶν καλλιεργουμένων παραλλαγῶν συκῆς δὲν φέρουσιν μόνον τὰ σῦκα τῶν. Διὰ τὰ ἐπιτελούμεν τὴν ὥρα μανσιν πρέπει νὰ φυτεύσωμεν 2-3 ο/ο ἀγρία· σῦκα, ἢ ἂν τοῦτο δὲν ἔλινε, ἀπὸ τοῦ τέλους Μαΐου μὲν τῆς Ἰουνίου κατὰ διαστήματα 5—8 ἡμερῶν νὰ κρεμῶμεν ἀγριόσῦκα.

Ἡ **συκὴ προσβάλλεται ἀπὸ ἑνα εἶδος φώρας** τὸν Κ. ρο-πλάστη, γνοτῆς δυστυχῶς εἰς ὅλους τοὺς συκοκαλλιεργητὰς καὶ πρὸ πάντων, εἰς ἐκείνους, ποὺ ἔχουν πικροφύσκια δένδρα ἢ σὲ βίον καὶ, ὡς ὅρα, χωράφια (1). Ὁ Κυρὸς πλάστης καταπολεμεῖται ἀπὸ ἐλεστικῶς μὲ πετρελαιοπλάνα (2). Ἐπίσης ἡ συκὴ καὶ ἰδίως εἰς τὴν Μεσσηνίαν προσβάλλεται καὶ ἀπὸ ἄλλα βλαπτικὰ ἔντομα καὶ κατὰ τρεπτικὰ παράσιτα, περὶ τῆς καταπολέμησης τῶν ὁποίων οἱ ἐνδιαφερόμενοι συκοκαλλιεργηταὶ πρέπει ν' ἀνευθύνονται εἰς τοὺς κ. κ. γεωπόνους τῆς περιφέρειας τῶν.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθαρὰ φαίνεται, ὅτι τὰ αἴτια τοῦ περιορισμοῦ τῆς καλλιεργείας καὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν σύκων μας εἶνε ἡ κακὴ ποιότητις τῶν δένδρων, ἡ πείνα τῶν καὶ ἡ βρωμὴ συσκευασίας τοῦ προϊόντος.

Περὶ τοῦ τελευταίου τοῦτου προσεχὸς θὰ γοιφώμεν ἐκτενῶς. Μὴ λησμονοῦμεν, ὅτι καίτοι αἱ καλλιεργητικαὶ φροντίδες τῆς συκῆς δὲν εἶνε τοσφ λεπτεῖς καὶ κοσμοποινεῖς ὅσον ἄλλων καλλιεργειῶν λ. χ. τῆς ἀμπέλου, πάντως ὅμως, θέλουν ἀνάλογον ἐπιμελίαν, στοργὴν καὶ λογικὴν. Ὅταν ταῦτα συνδυασθῶσιν τότε καὶ μόνον ὁ συκοκαλλιεργητὴς θὰ γίνῃ πραγματικῶς καλλιεργητὴς ἀριστοκρατῆς, μὲ ἀνείν καὶ ἀρίστα· σὺν δὲ καὶ βίου.

Θ. ΚΑΡΑΒΕΡΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΗΛΙΟΡΕΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ὁ καθηγητὴς τῆς Ἑμπορικῆς Σχολῆς Βόλου, καὶ διευθυντῆς τοῦ Ταμεῖου Προνοίας Παραγωγῆς Πηλίου, ἐξέδωκε τὸ πρῶτον τεύχος τῶν Πηλιορετικῶν μελετῶν του, εἰς 3 ἐξέταξι τὰ ἐξῆς: θέματα ἐν σχέσει μὲ τὸ Πῆλιον:

- 1ον) Τὴν αὐτοδιοίκησιν
- 2ον) Τὴν προστασίαν τῆς παραγωγῆς
- 3ον) Τὸ ἐμπόριον τῶν ἐλαίων
- 4ον) Τὴν φορολογίαν τῶν γεωργικῶν προϊόντων
- 5ον) Τὰ ὑδατικά ἔργα

- (1) Τὸ τοῖον ἀναπτύσσεται ἐν Μεσσηνίᾳ καὶ Λακωνίᾳ.
- (2) Ζητήσατε εἰδικὰ, δόνηας.

Τὸ β βίβλιον τοῦ κ. Παπαϊωάννου διακρίνει πλήρως γνῶσις τῶν τοπικῶν ζητημάτων τοῦ Πηλίου εἰς τὴν πραγμαγίαν τοῦ ὁποῦ τὸς ἔχει συμβάλει ὁ ἴδιος προσωπικῶς, τὸς ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιστημονικῆς, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως πρακτικῆς. Τὸ κατ' ἐξοχὴν σημάδι τὸν β βίβλιον, εἰς, εἰ δὲν ἐξετάζονται τὰ ζητήματα θεωρητικῶς, ἀλλ' ὑποδεικνύονται πρακτικαὶ λύσεις καὶ μέτρα περιλαμβανόμενα εἰς νομοσχέδια κλπ.

Ἡ ἐ ληρικὴ ἐπαρχία ὁμολογουμένως δὲν ἔτυχε τῆς δευτέρας προσοχῆς, δὲν ἔτυχε τῆς προσοχῆς οὕτε τῶν πολιτικῶν μας, οὕτε τῶν ἐπιστημόνων μας.

Τὸ β βίβλιον τοῦ κ. Παπαϊωάννου μᾶς ἐπεθυμίζει τὴν λυπηρὰν ταύτην ἀλήθειαν καὶ μᾶς ἀποδεικνύει πόσα ὠραία τοπικὰ ζητήματα ὑπῆρξαν ζητούμενα μελέτης. Τὸ Πήλιον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς εἰς ἐκ προνομιούχον διότι εἰς τὰ 5 τεύχη τῶν «Πηλιορείτικῶν Μελετῶν» τοῦ κ. Παπαϊωάννου θὰ ἐξετασθῶσι ἀπὸ διακεκριμένον ἐπιστήμονα ἀλλὰ καὶ ἀθροῦς μὲ πρακτικὴν ἀντίληψιν διὰ σχεδὸν τὰ ζητήματα.

Τὸ πρῶτον τεύχος ἀποτελούμενον ἐκ 200 περίπου σελίδων πωλεῖται εἰς 5 κτὰ β βίβλιο πωλεῖται τῶν Ἀθηνῶν ἀντὶ 15 δραχμῶν.

Π. ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ ΠΑΞΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΞΩΝ

ὑπὸ τὸν ὄ. κ. ἄ. τίτλον ὁ συνάδελφος κ. Λύχνος (Νομογεωπῶνος Κερκύρας) ἐξέδωκεν ἐν μικρῷ τεύχος εἰς ὃ περιγράφει τὴν σημερινὴν γεωργικὴν κατάστασιν τῶν νήσων Παξῶν καὶ Ἀντιπαξῶν, ὑποδεικνύει δὲ καὶ τὰ μέσα βελτιώσεως τῆς γεωργίας εἰς τὰς νήσους ταύτας.

Ἡ σύστασις αὐτῆς μελέτης τοῦ ἀγαπητοῦ συναδέλφου διὰ τῶν χρησιμοτάτων πληροφοριῶν, ἃς δίδει, ὡς πρὸς τὴν γεωλογικὴν σύστασιν τῶν ὄ. κ. ἄ. νήσων καὶ τὰς ἐν αὐταῖς καλλιεργείας, εἰς ἃς ἀποδοτικότητος ὁδηγὸς διὰ τοῦς ἐνασχολουμένους καὶ μέλλοντας νὰ ἐνασχοληθῶσι μὲ τὴν γεωργίαν τῆς περιφέρειας ταύτης.

Ἐάν οἱ εἰς τοὺς ἰδιόφρονες νομοῦς ἐκαστοτε νομογεωπῶνος ἠκολούθουν τῷ παραδείγματι τοῦ κ. Λύχνου θὰ προσέφερον μεγίστας ὑπηρεσίας ἡμεσῶν μὲν εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ τοὺς διαδεχθῶσι συνάδελφοι, εἰς τὴν θὰ ἠδύνατο οὕτω νὰ κατατοπίσωνται ἐκ τῶν προτέρων καὶ νὰ γνωρίζουν τὴν περιφέρειαν τῆς ὁποίας πρεσβύται γεωργικῶς, γενικώτερον δὲ εἰς ὅλους τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν γεωργίαν τῆς χώρας μας, καὶ τοιοῦτοι εὐτυχῶς εἶνε τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ παλαιότεροι ἐκτὸς τινῶν μικρῶν περιγραφῶν, δὲν ἤττολῃ θησαν μὲ τοιαύτας μελέτας, ἵσως διότι τότε δὲν εἶχον καὶ τὰ ἀπαιτούμενα μέσα. Τοιαῦτα περιγραφαὶ ὑπάρχουν μόνον τοῦ κ. Χρ. Εὐελπίδου διὰ τὸν νομὸν Ἀχαΐας καὶ Γ. Παπαβλασσόπουλου διὰ τὴν νήσον Κέρκυραν. Συνιστῶμεν ὅθεν εἰς ὅλους τοὺς νεωτέρους συνάδελφους νὰ θεωροῦν τὴν συγγραφὴν τοιούτων βιβλίων ὡς νὰ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῶν εἰς αὐτοὺς ἀνατεθέντων καθήκοντων.

Α. Θ. Μ.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΑΓΡΟΙ

Εὐ, ἀλλοίως, πληροφρούμεθα εἰ κατὰ τὴν ἐφετινὴν ἡν σπορὰν πολλοὶ γεωργοὶ μὴ χρητ' ἐμπούσαντες, μέχρι τοῦδε τὰ χημικὰ λιπάσματα, ἀπεφάσαντο νὰ κάμουν μ' ἀντιλήψιν δοκιμὴν. Ὅσοι δὲ ἀπέσπειραν ἀκόμη χρεωστοῦν, τώρα ὅμως νὰ σπεύρουν εἰς τὴν τοῦλάχιστον μισθὸν στρέμμα μὲ τὸ λιπάσμα 4-12-3.

ΛΙΠΑΣΜΑ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ

Ὅσοι δὲν τὰ προεβάζουν νὰ κάμουν μὴν τοιούτην δοκιμὴν κατὰ τὴν σπορὰν, χρεωστοῦν ἐντὶ τοῦ Ἰαννουαρίου ἢ Φεβρουαρίου νὰ δοκιμάσουν εἰς τὰ φυτωμένα σπαρτὰ τὸ λιπάσμα ἐπὶ τῆς νείας τύπου 7-7-3.

Μία τοιαύτη δοκιμὴ εἰς ὅ εἰς αὐτὴν διδάσκω τὴν οὕτω κόπον πλὴν θέλει ὡς καὶ αὐτὴν ἐξοδῶν.

Τὸ λιπάσμα 7-7-3 σκορπίζεται ὁμοίως ὅρα ἐπ' αὐτὴν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σπαρτοῦ, ὅταν περιμένεται βροχὴ καὶ στρέμμα χρησιμοποιοῦται 10 μὲν ὁκάδες λιπάσμα εἰς τὰ ὅπως δὴ ποτ' καὶ σπαρτὰ καὶ ὁκάδες 15 εἰς τὰ πολὺ ἀδύατα σπαρτὰ.

Τὸ ἐξοδὸν μὲν εἰς 50 δρ. κατὰ στρέμμα.

Καὶ ταῦτα δι' ἐκείνους ποὺ δὲν μετεχειρίσθησαν καθόλου λιπάσμα.

ΚΑΚΟΧΕΙΜΩΝΙΑΣΜΕΝΑ ΣΠΑΡΤΑ

Ἀλλὰ καὶ εἴς μετεχειρίσθησαν κατὰ τὴν σπορὰν τὸ λιπάσμα 4-12-3, ἀλλὰ τὰ σπαρτὰ τῶν κακοχειμῶνισαν ἢ νεοκλήθηκαν ἢ προσεβλήθησαν ἀπὸ συνελκιστὶ ὥστε κατεστράφη πολλὸς σπέρτος καὶ τὸ σπαρτὸ εἶναι ἀρχαῖα, χρεωστοῦν νὰ μεταχειρισθῶν ἐπίσης τὸ Φεβρουάριον ἢ καὶ Μάρτιον οὗτου βρέχει τὸ λιπάσμα 7-7-3.

Τὸ λιπάσμα αὐτὸ θὰ ἀναζωογονήσῃ τὰ σπαρτὰ καὶ θὰ πάρουν ἀλὴν ἐσοδείαν, ἐκεῖ οὗπου δὲν ἐπέρμε ἀνὰ μέγαν πρᾶγματα.

Οἱ τοιοῦτοι θὰ μετεχειρισθῶν κατὰ στρέμμα 5-10, σπᾶνως ὁκάδες λιπάσμα τύπου 7-7-3.

Ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΑΓΡΟΙ

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ἢ τὸς φιλιστὸς, φροντίζουσα κατὰ τὴν ἐνημέρωσιν τοῦ Γεωργοῦ, εἰς ἐγκύκλιόν τινι τὴν ὁποῖαν ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὴν «Ἀγροτικὴν Ταχυδρόμον» τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐ. ε. (ἀριθ. 194) ἐπὶ λέξει συμβουλεύει τὰ ἑξῆς:

Κατὰ τὴν καλλιεργητικὴν τὴν ἐν τῇ περιόδῳ ἐκαστοῦ συναντιζόμενους ἢ μεμονωμένους παραγωγὸς (ὁφείλει) νὰ κάμῃ χρηστὴν χημικῶν λιπασμάτων εἰς ἐν τὴν τοῦλάχιστον στρέμμα τῶν καλλιεργουμένων ὑπ' αὐτοῦ ἀγρῶν. Ἐν τῇ τοῦτο ὁ θετικώτερος τρόπος νὰ πεισθῇ ὁ δυσπιστῶν πρὸς πᾶσαν νέαν μέθοδον γεωργὸς περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐκ τῆς χρήσεως τῶν λιπασμάτων, ὅταν μὲτ' ὀλίγους μῆνας παρατηρήσῃ τὴν διαφορὰν τῆς ἀποδόσεως ἢν ὁ ἕκαστος ἀφαιρῶν ἐκ τοῦ λιπανθέντος ἀγροῦ τοῦ ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἄλλων στρεμμάτων τοῦ τῶν μὴ λιπανθέντων.

Γεωργοὶ!! αὐτὰ σὰς συμβουλεύει ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα, ἀκούσθητε τὴν συμβουλὴν τῆς. Εἰς αὐτὰ τὰ καλὰ σας.

Ἡ γεωργικὴ ὑπηρεσία τοῦ Κράτους καὶ ἐφέτος δὲν ἠγάπησε νὰ ἐκφράσῃ τὰ κατὰ τὸ βίβλιον ἐ. ε. ἀπεφασθέντα ἐν τῇ «Συνοπτικῇ γεωργίᾳ» μας μέτρα.

Οἱ ἰδιῶται χρεωστοῦν νὰ φροντίσῃ, ἐξ ἰδίας τῶν πρωτοβουλιῶν

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Εἰς τὸ φύλλον τοῦ Ἀγροτικοῦ Ταχυδρόμου μηνὸς Νοεμβρίου ἐ. ε. καὶ εἰς σελ. 160 εἰς τὸ ἄρθρον «Σημειῶν τὸ ξενικὸν» ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας ἐτέθη «Gonsande du Caucase» ἀντὶ τοῦ πραγματικοῦ «Consoude du Cau case».

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ὁ Ἀγροτικὸς Ταχυδρόμος συχνὰ ληρᾷ εἰς ἐπιστολὰς τεκταινῶν ἀντιγνώστον τοῦ, ἐπιστημονικῆς τῆς βλάστησιν τοῦ.

Τὰς τοιαύτας ἐπιστολὰς δὲν δημοσιεύομεν, διότι δὲν θέλομεν νὰ φερόμεθα περικυλισμένους κίνουμι ὅμως ἐξέρχονται διὰ τὴν κατὰ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Α. Ν. Γεωργακοπούλου διότι οὕτω ὡς πρῶτον νομογεωπῶνος εἰς αὐτὴν, ἐξ ἰδίας τοῦ ἀντιλήψεως, νὰ γνωρίζῃ τὴν ἐπιδρασίαν τῆς ὁποίας ἐξέρχεται ἐπὶ τῶν γεωργικῶν τῶν τοῦλάχιστον μὲν.

Πρὸς τοὺς ἐπιστολὰς ἐπιδρασίαν τοῦ κ. Γεωργακοπούλου θὰ πείσῃ πολλοὺς γεωργοὺς ἐπιμελέστερον νὰ ἀναγνώσκωσι καὶ νὰ περὶ ἀκολουθῶν τὸν ἄγρ. Ταχ. δρόμον.

Σεβαστὸς κ. Μουράτογλης.

Διαβάζω ταχτικά τὸν «Ἀγροτικὸν Ταχυδρόμον» καὶ βρίσκω πῶς εἶναι τὸ περιοδικὸν ποῦ μᾶς χορεύεται. Ἡ μεγάλη ἐπιμέλεια σου, ἡ μακρὰ πείρα σου καὶ οἱ ἐπικρατεῖς ὁδηγίαι ποῦ καταχωρίζονται ἀπὸ τοὺς διαλεχτοὺς συνεργάτας σου τὸν ἔκαναν ἀπαραίτητον γιὰ τοὺς γεωργοὺς. Εἶμαι βέβαιος πῶς οἱ καλλιεργητὲς ποῦ τὸν διαβάζουν μὲ προσοχὴ καὶ ἐνδιαφέρον ἔχοντες γίνονται ἐμπειρικοὶ λιπασματολόγοι, καὶ στὴ δουλειά τους καλὺτεροι.

Διάβασα μικρὸς πῶς ὁ Μακεδὼν Βασιλεὺς Φίλιππος εἶχε διατάξει ἕνα ὑπασπιστὴν αὐτὸν τοῦ Φιλίππου παρομοιάζον τὸν «Ἀγροτικὸν Ταχυδρόμον». Εἶνε πολλὰ ὡς τώρα χρόνια ποῦ εἰδοποιεῖ καθεὶ μῆνα τοὺς γεωργοὺς καὶ κτηματίες νὰ μὴ ξεχνοῦν τὰ χημικὰ λιπάσματα καὶ τοὺς διδάσκει συγχρόνως ποῦ εἶνε ἡ δύναμις τοῦ καθενὸς καὶ ποῦ κάνει στὴν καθὲ

καλλιεργεῖα. Μὲ τὴν συστηματικὴν καὶ ἀνεγνωρισμένη αὐτὴ ἐργασία, ποῦ σὺ ὕστερα ἀπὸ τὸν μακαρίτη Ρ. Δημητριάδην συνέχισες, κατορθώθη νὰ μαθευθῇ μὲ τὸν «Ἀγροτικὸν Ταχυδρόμον» καὶ μὲ τὴν ἐνέργειαν καὶ θυσίαν τῆς ἑταιρείας ἡ μεγάλη ἀξία τῶν χημικῶν λιπασμάτων καὶ νὰ διαδοθῶν.

Ἐστὶ αὐτῆς ὁ ἐθνικὸς πλοῦτος γιὰ διπλασιασθῇ τὸ εἰσόδημα κατὰ στρέμμα στὶς διάφορας καλλιεργείας, καὶ οἱ γεωργοὶ ποῦ τὰ μετεχειρίζονται οἰκονομοῦν τώρα τὴν ἀνάγκην τους, ζοῦνε καλῶτερα καὶ βάζουν στὴν κασέλα τους.

Ἀτιχῶς οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς μας δὲν συγχρονίζον τὴν γεωργικὴν ἐργασίαν τους μὲ τὴν ἐποχὴ τους. Γι' αὐτὸ καὶ παρακολουθοῦν ὀλίγοι προοδευμένους καλλιεργεῖς ἢ κτήματα ἢ τὴν ἀλληλογραφία τοῦ «Ἀγροτικοῦ Ταχυδρόμου», ἐξ ὧν ἂν ὁ κ. Μουράτογλης δὲν καταχωρίζῃ ὅλα τὰ γράμματα ποῦ λαμβάνει ἀπὸ διάφορους κτηματίες.

Μετὰ βαθύτατης τιμῆς
ΑΛΕΞ. Ν. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ κ. Χ. Καπρίνος ἐκ Καστρίου Κυνοῦρας μᾶς γράφει: (βλ. εἰς σελ. 173 τοῦ ἀνὰ χειρὸς τεύχους τὸ ἄρθρον ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ).

Παρακαλῶ, δημοσιεύσατε εἰς τὸν «Ἀγροτικὸν Ταχυδρόμον» ὅτι μετεχειρίσθη εἰς τὰ κτήματά μου φλόμον πρὸς καταστροφὴν τοῦ προσάγγου καὶ διαφόρων ἄλλων σκολιῶν.

Εἶδον θανάσιμα ἀποτελέσματα, ἐξολοθρευθέντων τούτων ἀπολύτως.

Τὸν φλόμον ἔκοψα εἰς τεμάχια καὶ ἔθρῃα ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς, καὶ μὲ τὸ ὕδωρ ταύτης ἐπότισα τὰ κτήματά μου.

Ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τῆς τοπικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀγίου Λέοντος - Ναφθίων, Ζακύνθου.

Ζήτημα ἀποδείξεως τῶν λιπασμάτων ἀποτελεσμάτων εἰς τοὺς διὰ χημικῶν λιπασμάτων καλλιεργηθέντας ἀποδεικτικὸς ἀγρὸς διὰ τὸ ἡμέτερον χορίον δὲν ὑφίσταται τοῦλάχιστον διὰ τὸν σπῶν καὶ τὸν σίτον, διότι οἱ κάτοικοι καλῶς κατενόησαν ἐπὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν χημικῶν λιπασμάτων καὶ γενικῶς κάμνουν χρήση τοιούτων, πλὴν τῶν μὴ δυναμένων, ἐλλείψει χρημάτων, νὰ προμηθεύωσι τοιαῦτα διὰ προσληρωμῆς. Ὁ Συνισμὸς μας δὲ ὅστις ἠδύνατο νὰ προμηθεύεται τοιαῦτα ἐπὶ πιστώσει, δὲν εἶνε δυστυχῶς ἐπαρκῶς κατηρητισμένος εἰσέτι. Διὰ τοὺς τυχόν δὲ διαπιστοῦντας εἰσέτι τρανὸν παράδειγμα εἶνε ἡ καλλιεργεῖα τῆς Μονῆς Ὑπεραγᾶθου ὑπερκεμένης τοῦ χορίου μας, ἥτις διὰ δαπάνης χιλίων δραχμῶν εἰς λιπάσματα παρήγαγε τὸν σπῶν διὰ τὴν ζῶα τῆς Μονῆς ἐπὶ πλέον δὲ καὶ 10.000 δέματα, τὰ ὅποια πωλεῖ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πεδιάδος πρὸς 2 δρ. ἕκαστον.

Δ. ΤΗΛΑΦΟΥΡΗΣ ἱερεὺς, Γ. ΜΠΑΚΤΑΣ, Δ. ΜΑΡΓΑΡΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΣΜΟΣ ΚΑΡΑΚΟΥΖΙΟΥ ΗΛΙΑΣ

Δοκιμασθέντων τῶν λιπασμάτων σας κατὰ τὸ προεβλῶν ἔτος εἰς τὰ κτήματα καὶ ἐσπαρμένους ἀγροὺς οἰτηρῶν καὶ μετ' ὀλίγης τῆς ἐξαιρετικῆς ἀνομβρίας τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν ὑπῆρξαν εὐχάριστα καὶ πολλὰ ἱκανοποιητικά. Ἐκ τῶν προτέρων μένων εὐχαριστήμενος ὁ Συνισμὸς ἐκ τῶν λιπασμάτων σας προέβη καὶ ἐφέτος εἰς τὴν προμήθειαν αὐτοῦ.

Ἐν Καρακούζῃ τῇ 24 Ὀκτωβρίου 1926

Ὁ Πρόεδρος
Κ. ΤΑΓΑΡΗΣ

ΚΑΓΚΑΔΙ (Ἀχαΐας) 28 Νοεμβρίου 1926.

Εἶχα σπείρει εἰς τοὺς ἀγροὺς μου λιπάσμα τῆς ἑταιρείας σας 4-12-3. Ἐπίσης ἐπῆρα πρὸς δοκιμὴν ἀπὸ τὰ Ὀλλανδικὰ τὰ ἀδελφῶν Μουρὴ καὶ σὰς βεβαίω διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν Ἑλληνικῶν εἶναι πολλὰ ἀνώτερα τῶν Ὀλλανδικῶν.

Τὰ ἀνωτέρω ἀποτελέσματα εἶδον καὶ οἱ συγχωριανοὶ μου κ. κ. Φίλιππος Βόγγας, Σ. Σπυρόπουλος, Παν. Χρονόπουλος, κ.λπ.

Μεθ' ὑπολήψεως
Μ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΑΘΥ τῇ 25ῃ Νοεμβρίου 1926.

Διὰ τῆς παρουσίας μου ἐπιστολῆς σὰς συγχάριζω διὰ τὴν τε-

λεῖαν κατασκευὴν τῶν λιπασμάτων τοῦ τύπου 4-12-3 τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη διὰ τὴν αὐτοπαράγωγόν καὶ εἶδον μεγάλην διαφοράν ἀπὸ τὰ μὴ λιπανθέντα.

ΘΑΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ
Χωρίον Βαθὺ - Χαλκίδος

ΛΕΒΑΔΕΙΑ 3 Δεκεμβρίου 1926.

Σπεύδω διὰ τῆς παρουσίας νὰ ἐθαρισθῶ τὸς ὅσον ἡμῶν, ὅσον καὶ τὴν ἑταιρίαν διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς γεωργίας προσπάθειάς σας, καὶ νὰ γνωρίσω ἡμῖν ὅτι ὑπὸ τῆς ἰδιότητά μου, ὡς πρόεδρος τῆς Γεωργικῆς Ἑνώσεως Λεβαδείας προμηθευθεὶς ἐκ τῆς ἐν Λεβαδείᾳ ἀντιπροσωπείας περὶ τοὺς 500 σάκκους λιπασμάτων καὶ ποιησάμενος χορὴν εἰς προῖκους καὶ ὀφίμους σποράς, ἦτοι δημητριακὰ καὶ βᾶμβαρα, ἔσχον μέσῃ αὐξήσειν παραγωγῆς κατὰ 50 ο) πλέον τῆς συνήθους.

Γ. ΔΟΥΚΑΣ

ΡΙΟΛΟΣ (Ἀχαΐας) τῇ 3ῃ Ἰουνίου 1926.

Ὁ θεορτισμὸς τῶν σιτηρῶν ἤρτισεν μὲ μεγάλην χαρὰν τῶν γεωργῶν.

Περὶ τὸν εἶναι νὰ ἐπαίνεσω τὰ χημικὰ λιπάσματα τῆς Α. Ε. Ε. Χ. Π. Α. κατ' ὅσον εἶναι γνωστὰ τὰ ἀποτελέσματά των κατ' ἀπασαν τὴν Ἑλλάδα καὶ Αἴγυπτον. Μετεχειρισθέντες ἐνταῦθα πολλοὶ τῶν γεωργῶν λιπάσματα τῆς Α. Ε. Ε. ἐπέτυχον καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα. Ἡ ἐφετηνὴ ἐσοδεία τῶν δημητριακῶν καὶ δὴ τοῦ σίτου καὶ τῆς βρώμης προμηνύεται ἴση πρὸς τὴν περισυνήν καὶ παρὰ τὴν ἀνομβρίαν. Πρὸς τριῶν ἐτῶν ἐνταῦθα τὰ χημικὰ λιπάσματα ἦσαν ἀγνωστα εἰς πολλοὺς τῶν γεωργῶν μετεχειρισθέντες ὀλίγοι τοιαῦτα ἔφερον καλὰ ἀποτελέσματα. Ἐφέτος κατηναλώθησαν ἐνταῦθα περὶ τοὺς 500 σάκκους λιπασμάτων τῆς μάρας «Κόκορη» ἐναντι ἐλαχίστων ἐξοπαλίων πεισθέντων τῶν γεωργῶν περὶ τῆς μὴ γνησιότητος τούτων. Ἡδὴ ἀπομένονσι ἐλάχιστοι γεωργοὶ ἐν τῷ χωρίῳ μας, οἵτινες δὲν μετεχειρίσθησαν λιπάσματα τῆς Α. Ε. Ε. Χ. Π. Α. ἔχοντες οἱ ἐλάχιστοι οὗτοι πρὸς τὸν ὀφθαλμὸν τῶν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφετηνῆς παραγωγῆς θὰ σπεύσωσιν τὸ ἀναμενόμενον φθινόπωρον νὰ λιπάνουν μὲ τὰ λιπάσματα τῆς Α. Ε. Ε. Χ. Π. Α.

ΙΩΑΝ. Γ. ΜΕΛΙΩΝΗΣ

ΛΑΚΚΟΙ-ΚΟΠΑΝΑΚΙΩΝ (Τριφυλίας)

Παρακαλῶ δημοσιεύσατε τὰ ἑξῆς: Ἐπὶ 40 ὁλόκληρα ἔτη κηπουρὸς οὐδέποτε ἐχρησιμοποίησα λιπάσματα. Ἐφέτος ἐχρησιμοποίησα καὶ ἐκ τῶν δύο εἰδῶν, τὰ τῆς Ἀμερικανικῆς ἑταιρείας («Ἀμμοφός») καὶ τὰ λιπάσματα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνομνίου ἑταιρείας. Μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστησιν γιὰ τὴν Ἑλληνικὴν βιομηχανία παραστήσω ὅτι τὰ διάφορα κηπουρικὰ εἶδη λιπασμένα ἐκ τῶν Ἑλλ. λιπασμάτων ἔχουν τριπλασίαν καὶ τετραπλασίαν ἀπόδοσιν ἀπὸ τὰ Ἀμερικανικὰ λιπάσματα καὶ εἰς ποσότητα καὶ εἰς ποιότητα. Ἐπιπροσέτι μου νὰ διαφύσω καὶ ἐμπράκτως ὅσους θέλουν νὰ ἱσχυρίζονται ὅτι τὰ Ἀμερικανικὰ λιπάσματα εἶνε ἀνώτερα τῶν Ἑλληνικῶν.

ΙΩΑΝ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ
Κηπουρὸς

ΜΠΟΥΡΑ-ΦΑΛΛΑΣΙΑΣ (Ἀρκαδίας) 8 βρίου 1926

Ἐπεστὲ νὰ περῶσιν πολλὰ χρόνια διὰ νὰ ἀντιληφθῶσιν οἱ γεωργοὶ μας τὴν ἀξίαν τῶν λιπασμάτων. Ἡ συχνὴ καλλιεργεῖα τῶν κτημάτων ἐπέφερε τὴν ἐξάντλησιν αὐτῶν εἰς θεοπετικὰς οὐσίας. Ὅσοι γεωργοὶ καὶ κτηματίαι δὲν λιπαίνουν τὰ κτήματά των μὲ ζωὴν κόπον εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔχουν καλὴν ἐσοδείαν ἂν δὲν μετεχειρισθῶσι τὰ χημικὰ λιπάσματα τῆς Ἑλληνικῆς ἑταιρείας Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων.

Ἡ ἀξιόλογος αὕτη ἑταιρία μὴ φειδομένη δαπανῶν, ἔχει ἀντιπροσώπους εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος πρὸς διάδοσιν τῶν λιπασμάτων ἐπ' ὀφείλει τῶν γεωργῶν.

Τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον ἐκλήθημεν παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος εἰς ἡν ὑπηρετῶ καὶ παρεστήμεν μετὰ τῶν μαθητῶν μου εἰς τὴν λιπασμὴν ἀγροῦ τινὸς ἐσπαρμένου ἐκ βρώμης γράψαντες τὴν λέξιν λιπάσμα διὰ τοῦ παρ' ἡμῶν ἀδελφῶν παραχωρηθέντος λιπασματοῦ τύπου 7-7-3 ἐκ 10 ὁκάδων ἐξηγήσαμεν εἰς τοὺς μαθητὰς τὸν τρόπον τῆς χρήσεώς του. Μετὰ παρέλευσιν 20 ἡμερῶν μετέβημεν μετὰ τῶν μαθητῶν καὶ ἀπὸ μακρόθεν ἠδυνήθημεν ν' ἀναγνώσωμεν τὴν λέξιν λιπάσμα μὲ τὰ κατὰ τριπλασίον ὑπερέχοντα στελέχη τοῦ λιπανθέντος μέρους.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Κεφάλαιον ἐξ ολοκλήρου καταβεβλημένον Δραχ. 13.000.000. —
Κεφάλαια αποθεματικά καὶ κρατήσεις » 2.902.519.93

ΕΔΡΑ ἐν Ἀθήναις ὁδὸς Σταδίου 33. ΑΠΟΘΗΚΑΙ: ἐν Ἀθήναις Παλαιὸς σιδηροδρομικὸς σταθμὸς Θησείου.
Ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ ὁδὸς Ἀριστείδου 20. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις τοῦ Κράτους.

Κατασκευάζονται εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς φωσφορικῆς καὶ σύνθετα λιπάσματα, θεικὸν δὲ ὑδροχλωρικόν, νιτρικόν, θεικὸν σίδηρος, καὶ περοσπορίνη κ.τ.λ. Εἰς τὸ εἰδικὸν δὲ ἐργοστάσιον ΥΔΑΟΥΡΓΙΑΣ κατασκευάζονται δαμντζάναι, φιάλαι, διάφορα ἐπιτραπέζια εἶδη (ποτήρια) δαλοπίννακες (τζάμια) κ.λ.π.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Τύποι Λιπασμάτων	Ὁ τόνος ἢτοι τὰ 100 λίγ. μονοῦς σάκκου	Παρατηρήσεις διὰ τὴν χρησιμοποίησιν
Α. Φ. Κ. Δραχ.		Α'. Κανονικῶν συνθέτων Χημ. Λιπασμάτων.
0—16—0	1210.	—Πρὸς συμπλήρωσιν κόπρου πρὸς 5-10% τοῦ βάρους τῆς κόπρου.
0—12—6	1820.	—Δι' ὄσπρια, τριφύλλια καὶ συμπλήρωσιν κόπρου διὰ τὰ καλλιόφιλα φυτά.
4—12—3	2560.	—Διὰ δημητριακά, ἀραβόσιτον καὶ διὰ τὰ φυτὰ τῆς ἀροτραίας καλλιέργειας.
4—10—5	2890.	—Δι' ἄμπελον, σταφιδάμπελον, ἐλαίαν, ὁπωροφόρα καὶ παντὸς εἶδους δένδρα.
4—10—10	3085.	—Διὰ πατάταν, καπνὸν, ἐσπεριδοειδῆ, κηπουρικά, δι' ἄνθη καὶ ἐν γένει δι' ὅλα τὰ πολύτιμα φυτά.
6—8—8	3510.	—Διὰ σπορεῖα ἐν γένει (καπνοῦ, ντομάτας κλπ.) κακοχεμιωνισμένα σιτάρια, κριθάρια κλπ. (Δ' ἐπιφανείας).
7—7—3	3705.	
		Β'. Ἀπλῶν ἢ κρμάτων
15—0—0	Αἰ τιμαὶ δι.	—Νίτριον
20—0—0	δονται δι' ἄλ.	—Θεικὸν Ἀμμωνία
10—0—48	ληλογραφίας	—Θεικὸν κάλι

Αἱ ἄνω τιμαὶ εἶνε ἁπλῶς ἐνδεικτικαί. Αἱ πραγματικαὶ τιμαὶ μεταβάλλονται ἀναλόγως τῆς τιμῆς.

Παράδοσις εἰς τὰ ἐν Πειραιεὶ ἐργοστάσια μᾶς τοῖς μετρητοῖς, εἰς μονοῦς σάκκους. (Τὰ ἐκείθεν δὲ μέχρι τοῦ Σ. Σταθμοῦ ἢ τοῦ πλοίου ἔξοδα εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ). Ἀξία διπλῶν σάκκων δραχ. 15 ἑκάστος. Ἀξία διπλῶν ἡμισάκκων δραχ. 12 ἑκάστος.

Οἱ σάκκοι εἶναι σφραγισμένοι μὲ τὴν μεταλλινὴν σφραγίδα. Ἡ περιεκτικότης τοῦ λιπάσματος εἶνε ἠγγυημένη, ἐφ' ὅσον ἡ σφραγὶς εἶναι ἀπαραβίαστος.

Ἡ ἀξία τῶν λιπασμάτων ἐμβάσσεται συγχρόνως μὲ τὴν διαβίβασιν τῆς παραγγελίας. Οἱ ἀντιπρόσωποι μᾶς ὑποχρεοῦνται νὰ πωλῶσιν εἰς τὰς ἄνω τιμὰς τοῦ τιμολογίου μᾶς, ἐπηυξήμενας μόνον μὲ τὰ ἔξοδα μεταφορῶν ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια τῆς ἑταιρείας εἰς τὸν τόπον τῆς παραδόσεως τοῦ λιπάσματος.

Καίτοι δὲ ἐκ τῆς ἀνομορίας τὸ λίπασμα δὲν διελύθη ὥς ἔδει καὶ δὲν εἶχε κατὰ συνέπειαν μεγάλην ἀπώδοσιν, ἐν τούτοις ὅμως παρετηρήσαμεν ὅτι ἡ διαφορά ἦτο πενταπλάσια.

Ἐπὶ τούτοις παρακαλοῦμεν, ὅπως (δεχθῆτε τὰ θερμὰ ἡμῶν συγχαρητήρια διὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας ὑπὲρ τῆς γεωργίας διὰ τῆς διαδόσεως τῶν Χημικῶν λιπασμάτων, διὰ τῆς χρήσεως τῶν ὁποίων θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἔχωμεν ἐπαρκεῖαν καὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν, διὰ τὰ ὁποῖα φυγαδεύεται ἀρκετὸν συνάλλαγμα εἰς τὸ ἔξωτερικόν.

ΑΝΤ. ΒΟΥΛΙΣΤΗΣ Ἡμοδιδάσκαλος
ΦΩΤ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Πρόεδρος Κοινότητος

ΧΙΛΙΟΜΟΔΙΟΝ ΚΛΩΝΩΝ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ 12-12-26

Θεωρῶ ὑποχρεῶσιν μου νὰ γνωρίσω εἰς τοὺς μοιρολάτρους γεωργοκτηματίας τὰ σωτήρια λιπάσματα τῆς Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α., καὶ νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου τὸσον ἐμοῦ, καθὼς καὶ ὅλων τῶν συγχωριανῶν μου διὰ τὰ ἄριστα λιπάσματα ἅτινα παρασκευάζει ἡ ὑμετέρα ἐταιρεία. Τὰ χημικὰ λιπάσματα εἶναι

γνωστὰ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἀλλ' οἱ γεωργοκτηματῆται εἴτε διὰ λόγους οἰκονομίας εἴτε διότι ἐπικρατεῖ παλαιὰ καὶ ἐσφαλμένη ἰδέα ὅτι ἐὰν θέλει ὁ θεὸς θὰ γίνων, δὲν τὰ μεταχειρίζονται μὴ γνωρίζοντες καὶ τὰ κέρδη τῶν λιπασμάτων. Ἐὰν περιμένη κανεῖς τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν ποτὲ δὲν θὰ προοδεύσῃ. Οὕτω τὸ παρελθὸν ἔτος ὅσα χωράφια ἐσπείραμε μὲ λιπάματα εἶδον θαυμάσια ἀποτελέσματα. Ἐσπείρα δὲ καὶ τέσσαρα στρέμματα ἄνευ λιπάσματος. Ὅμοίως δὲ καὶ ὁ διπλάνος μου Δημήτριος Μεγλίνης ἐλίπασε τὰ ἰδικά του μὲ δύο σάκκους λίπασμα τοῦ τύπου 4-12-3 τῆς ὑμετέρας ἐταιρείας. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι τὸ λιπανθὲν ἔκοψε 70 δεμάτια, τὸ μὴ λιπανθὲν 20 δεμάτια ἢτοι τὸ λιπανθὲν 425 ὀκάδας τὸ μὴ λιπανθὲν 25 ὀκάδας, 35 ὀκάδας γιὰ τὸ λίπασμα μᾶς μένουν 390 αἱ ὁποῖαι ἀφελόνται εἰς τὸ θαυματουργὸν λίπασμα διὰ τοῦτο ἐφέτος οὐδὲ σπιδαιμὴν γῆς ἐσπείρα ἄνευ λιπάσματος καθὼς καὶ ὅλοι οἱ συγχωριανοὶ μου.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΔΡΑΚΟΣ
Γεωργοκτηματίας

ΧΑΡΙΛΑΟΣ & ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Σάπων Ἑλευσίνιος, καθαρὸς καὶ ἀνόθευτος, ὁ καταλλήλότερος διὰ τὴν πλύσιν,

Χειρουργάπωνες

Λι ἐλαία ἄβραστα καὶ βρασμένα

Ριτσινέλαια extra

Λινάλευρα πρὸς τροφήν ζώων ἀνώτερα κατὰ 25 % τοῦ κριθῆς.

Διὰ παραγγελίας καὶ πληροφορίας ἀποταθῆτωσαν πρὸς τοὺς κατὰ τόπους ἀντιπρόσωπους ἢ εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις Γραφεῖα (ὁδὸς Σταδίου 33).

Σ.Α.Α.Τ.—Ὅλος ἰδιαιτέρως συνιστῶμεν εἰς τοὺς γεωργοκτηματίας τὰ Λινάλευρα τῶν ἐργ. στασιῶν Χαριλάου καὶ Κανελλοπούλου.

Τὰ λινάλευρα εἶνε μία ἀπὸ τὰς ἀρίστας τροφὰς δι' ὅλα ἐν γένει τὰ ζῶα καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τὰς γαλακτοφόρους ἀγελάδας.

Ὅλοι οἱ ἔχοντες ζῶα, χρεωστοῦν νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ λινάλευρα,

“ΑΘΗΝΑ”

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ FORD—LINCOLN—RENAULT

ΕΛΑΣΤΙΚΑ CONTINENTAL καὶ ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ καὶ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ

ΓΩΝΙΑ ΟΔΟΣ ΙΩΝΟΣ καὶ ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ

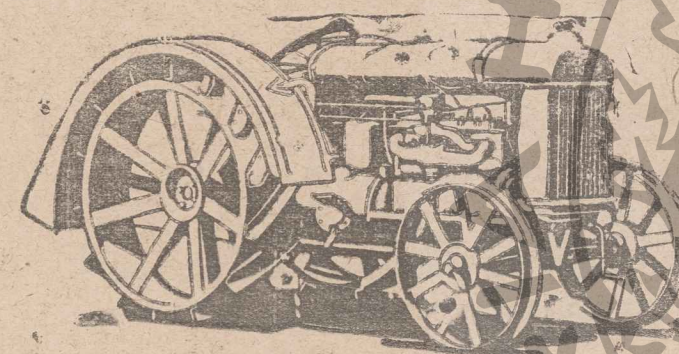
ΒΕΝΖΙΝΑΡΟΤΡΑ FORDSON καὶ RENAULT

ΠΛΟΥΣΙΑ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ DEERING

ΑΡΟΤΡΑ—ΣΒΑΡΝΑΙ—ΣΠΟΡΕΙΣ

ΣΚΑΛΙΣΤΡΕΣ

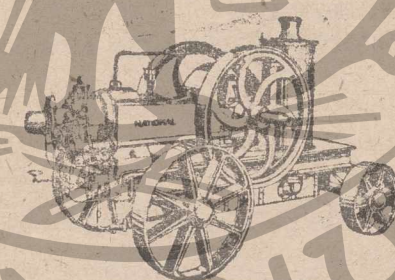
ΧΟΡΤΟΚΟΠΤΙΚΑΙ—ΑΥΤΟΛΕΤΙΚΑΙ καὶ ΘΕΡΙΣΤΙΚΑΙ

ΜΗΧΑΝΑΙ—ΠΡΕΣΣΑΙ—ΚΙΝΗΤΗΡΕΣ—ΑΝΤΛΙΑΙ

ΕΥΔΟΥΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΠΛΗΡΕΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΑΛΕΥΡΟΜΥΛΩΝ—ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ Κ.Α.Π

ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΣΤΥΛ. ΙΣ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

ΟΔΟΣ ΑΡΤΕΜΙΣΙΟΥ - ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Τηλ. Διεύθυνσις
ΣΤΥΛΚΟΝ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ

ΔΙ' ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΔΙ' ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΑΣ ΑΝΑΓΚΑΣ

Μηχαναὶ διὰ φρέατα (Μαγγανοπήγνυδα)
 Πρώτου μεγέθους Δρχ. 7.000
 Δευτέρου μεγέθους » 6.000
 Τρίτου μεγέθους » 5.000
 Παραδοτέαι εἰς οἰονδήποτε μέρος τῆς
 Ἑλλάδος

ΕΔΑΙΟΠΙΕΣΤΗΡΙΑ ΓΑΡΑΓΑΙΚΑ ΠΟΛΛΑΠΛΑ ΑΠΛΑ

ΕΔΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ
 ΛΕΟΝΕΣ
 ΛΩΡΙΑ
 ΚΟΥΖΙΝΕΤΤΑ
 ΚΑΛΟΓΗΙΑ δι' ὅλα τὰ εἶδη βาลουργείου

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΠΙΜΕΛΟΥΜΕΝΗ
 ΠΑΣΗΣ ΑΔΑΛΗΣ ΑΝΩΤΕΡΑ

THE ASIATIC PETROLEUM C^O L^{TD}

ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΚΑΤΩΘΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

— SHELL MEX L^{TD} —

Σίγκλ Single, Ντομπλ Double, Τρίπλ Triple, Γκάλντεν Golden, Γκέαρ Gear.

ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΓΓΛ'ΚΑ

'Ορυκτέλαια SHELL ἐξαιρετικῆς ποιότητος δι' αὐτοκίνητα πολυτελείας.

O. S. S. A. G. OELWERKE STERN - SONNEDOLN A. K. T. G. E. S.

ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΠΕΝΣΤΑΒΑΝΙΑΣ ΡΑΦΦΙΝΑΡΙΣΜΕΝΑ ΕΝ ΑΜΒΟΥΡΓΩ

Εἰδικὰ ὀρυκτέλαια ἐξαιρετικῆς ποιότητος διὰ Μηχανὰς Ντίζελ, Σαρπ Ντίζελ Σοδπερ. Ἡ Ἑταιρεία, κατόπιν πολυτῶν δοκιμῶν δι' ἕκαστον τύπον Μηχανῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐνθα ἡ βιομηχανία τῶν Μηχανῶν Ντίζελ ὑπερτερεῖ πάσης ἄλλης Χώρας, παρήγαγεν εἰδικὰς ποιότητας διὰ πετρελαιομηχανὰς.

ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ πάσης χρήσεως δι' Αὐτοκίνητα, Ἀτμομηχανὰς, Ἡλεκτρικοὺς Μετασχηματιστάς, Ἡλεκτρικὰς Μηχανὰς, Κινητήρας Ἀεριοφωτός, Παγομηχανὰς, Συμπιεστάς Μηχανῶν Ντίζελ, Τουρπινέλαια, Κυλινδρέλαια.

ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΠΑΧΕΑ ΕΛΑΙΑ ΔΙΑ ΓΡΑΝΑΖΙΑ

ΒΑΖΕΛΙΝΑΙ ΚΑΙ ΛΕΥΚΑ ΕΛΑΙΑ ΔΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΝ ΧΡΗΣΙΝ

ASTRA ROMANA ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΔΙ' ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ - ΒΑΓΟΝΕΛΑΙΑ - ΤΟΥΡΠΙΝΕΛΑΙΑ ΚΥΛΙΝΔΡΕΛΑΙΑ διὰ μηχανὰς πάσης χρήσεως ἐξαιρετικῆς ποιότητος

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΙ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & ΣΙΑ

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΑΙ: Ἐν Ἀθήναις, Πειραιεὶ καὶ εἰς ἅπαντα τὰ Πόλεις καὶ ἑξ ὅλην τὴν Ἑλλάδα.